

PÆDAGOGISK GRUNDLAG, BØRNEMILJØVURDERING OG LÆREPLAN

R. S. EVENTYRHUSET I ODENSE

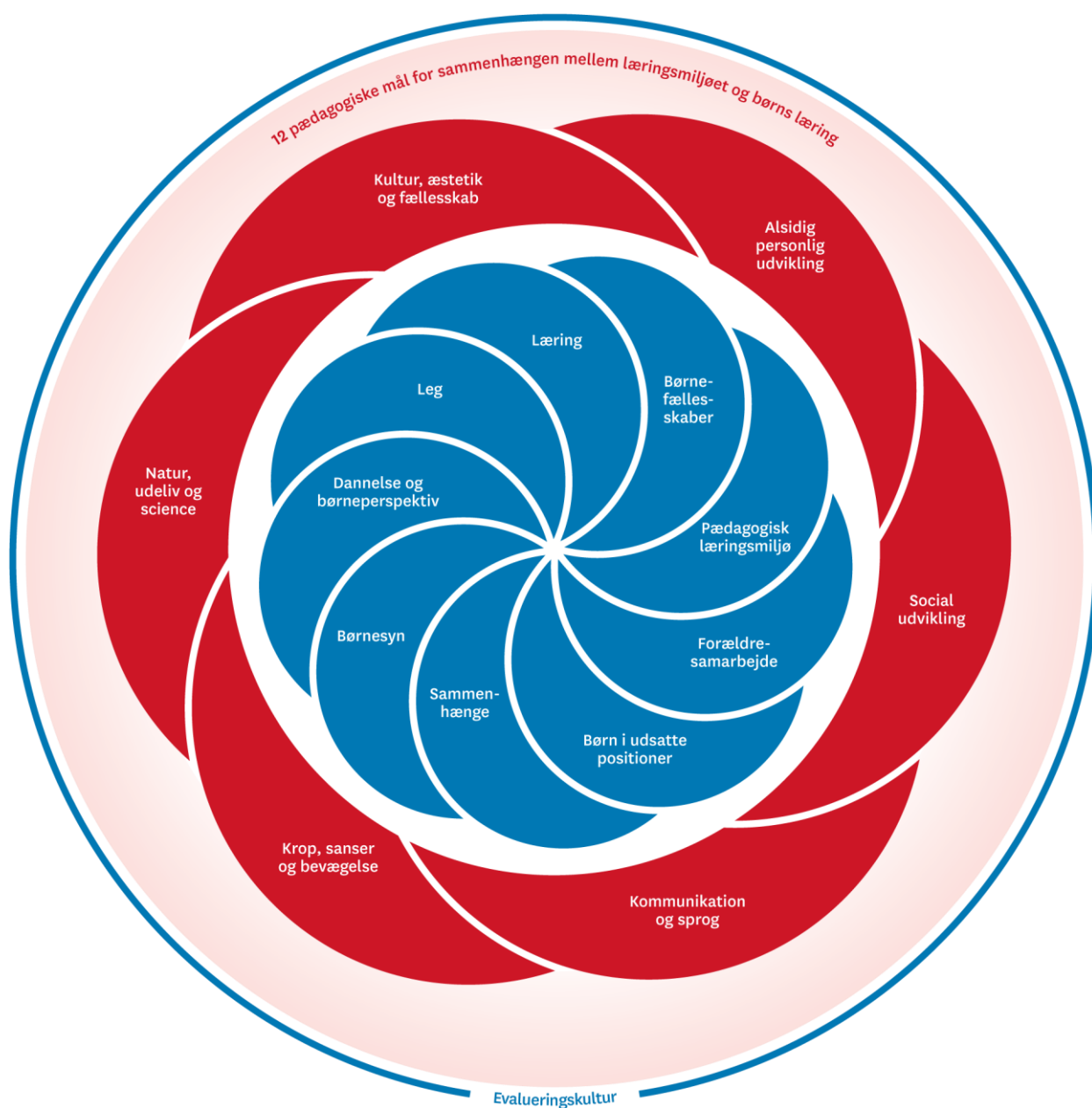
Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	5
Pædagogisk grundlag	6
Indledning.....	6
Værdigrundlag.....	6
Efterlignelse.....	6
Rudolf Steiner og pædagogikken	6
Børnesyn, Dannelse, Leg, Læring, Børne fællesskaber	7
Børnesyn.....	7
Dannelse	8
Leg.....	8
Læring.....	9
Børnefællesskaber	10
Pædagogisk læringsmiljø.....	10
Forældresamarbejde	11
Børn i udsatte positioner.....	12
overgange.....	13
Indkøring.....	13
Dagligdagen	13
Fra børnehave til skole	13
Inddragelse af lokalsamfundet	14
Børnemiljøvurdering.....	15
Garderobeforhold	15
Fysisk børnemiljø:.....	15
Hygiejne:.....	15
Æstetik – sanseoplevelse:.....	15
Psykisk børnemiljø:.....	15
Læringsmiljø:	15
Forbedringer:.....	16
Stuer	16
Fysisk børnemiljø:.....	16
Hygiejne:.....	16
Æstetik – sanseoplevelse:.....	16
Psykisk børnemiljø:.....	17
Læringsmiljø:	17
Forbedringer:.....	17
Toiletter og puslerum.....	18
Fysisk børnemiljø:.....	18
Hygiejne:.....	18

Æstetik – sanseoplevelse:.....	18
Psykisk børnemiljø:.....	18
Læringsmiljø:	18
Forbedringer:.....	18
Spisepladser og måltider	18
Fysisk børnemiljø:.....	18
Hygiejne:.....	19
Æstetik – sanseoplevelse:.....	19
Psykisk børnemiljø:.....	19
Læringsmiljø:	19
Soveforhold – barnevogne mm.....	19
Fysisk børnemiljø:.....	19
Hygiejne:.....	20
Æstetik – sanseoplevelse:.....	20
Psykisk børnemiljø:.....	20
Læringsmiljø:	20
Forbedringer:.....	20
Udearealer – Haven.....	20
Fysisk børnemiljø:.....	20
Æstetik – sanseoplevelse:.....	20
Psykisk børnemiljø:.....	21
Læringsmiljø:	21
Forbedringer:.....	21
Ture og udflugter.....	21
Fysisk børnemiljø:.....	21
Æstetik – sanseoplevelse:.....	21
Psykisk børnemiljø - Læringsmiljø:	21
Årstidsfester	22
Fysisk børnemiljø:.....	22
Æstetik – sanseoplevelse:.....	22
Psykisk børnemiljø:.....	22
Læringsmiljø:	23
Forbedringer:.....	23
Køkken.....	23
Fysisk børnemiljø:.....	23
Hygiejne:.....	23
Forbedringer:.....	24
Sikkerhedsforhold	24
Børns sikkerhed UDE	24

Børnenes sikkerhed INDE	25
Børns trivsel og tilknytning.....	26
Relations arbejde mellem Eventyrhuset og forældre	26
De seks læreplanstemaer Vuggestuen	28
Alsidig personlig udvikling (Vuggestue)	28
Social udvikling (Vuggestue).....	29
Kommunikation og sprog (Vuggestue).....	31
Krop, sanser og bevægelse (Vuggestue)	32
Natur, udeliv og science (Vuggestue).....	33
Kultur, æstetik og fællesskab (Vuggestue).....	35
De seks læreplanstemaer Børnehaven	37
Alsidig personlig udvikling (Børnehave)	37
Social udvikling (Børnehave)	39
Kommunikation og sprog (Børnehave)	40
Sprogindsatsen i Eventyrhuset	42
Krop, sanser og bevægelse (Børnehave).....	42
Natur, udeliv og science (Børnehave)	43
Kultur, æstetik og fællesskab (Børnehave)	44
Evalueringskultur.....	46
Dokumentation	47

RAMME FOR UDARBEJDELSE AF DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de

tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG

INDLEDNING

Eventyrhusets pædagogik bygger på Rudolf Steiners impuls og menneskesyn. Det betyder at vi arbejder ud fra, at barnet er født med en åndelig kerne som skal næres, så barnet udvikler sig til det unikke menneske det er, som kender og tror på sig selv og sin mulighed for at virke i verden.

VÆRDIGRUNDLAG

Hjertevarm omsorg er grundelementet i vores hverdag. Det gennemtrænger alle relationer både til store og små og til den verden, vi er en del af.

Tydelige rammer skaber ro og tryghed, som det enkelte barn kan hvile i, og som fællesskabet kan udvikle sig indenfor.

Udfoldelses- og udviklingsmuligheder for den enkelte næres gennem leg, stemninger og æstetik.

Vi værner om barndommen og fantasien.

EFTERLIGNELSE

Børn er efterlignende væsner – Derfor er de voksne i Eventyrhuset efterlignelsesværdige voksne – dvs. at vi gør ting i hverdagen som børn kan efterligne – det kan være huslige gøremål, ordne i haven eller lave et eventyr eller teaterstykke som børnene kan efterligne og senere knytte ind i deres lege. De voksne er meget opmærksomme på, hvordan de taler og hvordan de er både indbyrdes, overfor forældre og frem for alt overfor børnene. Alt hvad de voksne gør foran børnene skal være værd at efterligne.

RUDOLF STEINER OG PÆDAGOGIKKEN

Rudolf Steiner (1861 - 1925), videnskabsmand og filosof født i Østrig, har givet de grundlæggende impulser til Rudolf Steiner pædagogik eller Waldorf pædagogik, som det også kaldes særligt i andre lande.

Rudolf Steiner havde et akademisk udgangspunkt i naturvidenskab og erkendelsesteori. Derudover havde han en evne til at fornemme og beskrive oversanselige fænomener, som førte til et virke som åndsforsker. Han udgav ca. 20 bøger og holdt over 6000 foredrag, hvor han beskrev mennesket, naturen og verden som både har et naturvidenskabeligt og et åndeligt indhold. Han gav anvisninger til, hvordan andre gennem meditation og skoling kan nå til samme åndsvidenskabelige erkendelser.

I 1907 skitserer Rudolf Steiner for første gang sine tanker om, hvordan barnet skal opdrages ud fra et spirituelt menneskebillede. Dette menneskebillede beskriver mennesket som en fysisk eksistens, der er en materiel manifestation af nogle åndelige kvaliteter, som virker skabende ind i det fysiske, og kun kan erkendes eller skues åndeligt. Rudolf Steiner beskriver, at der i alle mennesker er en åndelig kerne, som har en eksistens gennem flere liv (reinkarnation). Og at hvert menneske har en overordnet udviklingsvej (karma), som virker som en rød tråd gennem hele livet. Dette spirituelle menneskebillede danner udgangspunkt for Rudolf Steiners pædagogik.

Rudolf Steiners tanker er blevet grebet af forældre og pædagoger, som har forsøgt sig med at udfolde pædagogikken i en hverdag med børn i alle aldre og udviklingstrin. Gennem denne praksis er der opstået en pædagogisk tradition og faglighed, som ligger til grund for uddannelse af Rudolf Steiner pædagoger og for hverdagen i et Rudolf Steiner dagtilbud.

BØRNESYN, DANNELSE, LEG, LÆRING, BØRNE FÆLLESSKABER

BØRNESYN

I Rudolf Steiner pædagogikken ser vi det lille barn som sansende, nysgerrigt og fantasifuldt. Ethvert barn skal behandles som et unikt individ, der udvikler sig i sit eget tempo. Således at barnets individuelle indre folder sig ud gennem opvæksten.

Pædagogikken bygger på den iagttagelse, at barnet frem til 7-årsalderen lærer gennem efterligning. De voksnes opgave er derfor at være efterlignelsesværdige i alt, hvad de gør. Voksne skal tilstræbe at være autentiske og engagerede, ikke blot i kontakten til børnene, men også i deres forhold til ting og handlinger. Når der bages brød, så æltes dejen på et bord og der formes boller, så børnene kan følge med, deltage og efterligne arbejdet med at bage i deres leg.

Vi lægger vægt på, at barnet er i en dannelsesproces, som vi skal have respekt for, når vi skaber rammerne omkring det. Barnet vil og kan selv række ud efter verden. Dette understøtter vi, så vidt muligt, ved at lede barnets opmærksomhed hen på det, det gerne må og anviser muligheder frem for begrænsninger. Vi taler dermed til barnets vilje. Barnet lærer gennem sine sanser, hvor det smager, lugter, lytter, mærker og føler på sine omgivelser, og får derved en inderlig erfaring med alt omkring sig. Barnet øver sig i alle vågne timer på at lære at mestre bevægelse, sprog og tænkning, som danner grundlag for al senere læring.

Barnet har brug for at være i et stimulerende miljø, formet af indsigtfulde voksne, der bestræber sig på at være værdifulde og tydelige forbilleder. Vi støtter barnet i at mestre egen kunnen såvel inde som ude. Vores legetøj er enkelt udformet og tager afsæt i at træne/understøtte deres fantasi/forestillingsevne. Hverdagen er fyldt med sanglege og eventyr. I haven er der rig mulighed for at opleve de fire elementer ild, jord, vand, og luft samt årstidernes skiften. Med bl.a. disse

elementer, tilstræber vi at forme dagtilbuddets pædagogiske praksis på en sådan måde, at barnet oplever at blive inviteret ind i et anerkendende og omsorgsfuldt miljø, fyldt med impulser til udvikling og læring. Det skal kalde på barnets lyst til at udforske bevægelse på alle niveauer, til at afprøve og udvikle sit sprog, og til at lære sig at skabe indre billeder og forestillinger.

DANNELSE

Før barnet kan begynde at lære, skal det opleve nærvær og kontakt med de voksne, som det har tillid til. Når barnet starter i Eventyrhuset, vil det være en fast voksen som står for indkøringen. Vi giver barnet tid til at knytte sig til den/de nære voksne på stuen. Barnet har brug for, at mærke de voksnes interesse og nærvær. Når barnet har fået en tilknytning til de voksne og kan finde ro inde i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt. Den tilknytning kan skabes, når pædagogerne er til stede som autentiske, tydelige voksne, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv. Fællesskabet er båret af trygge rammer og kærlige voksne.

Social dannelse sker gennem vores samværskultur, hvor alle deltager i og har betydning for fællesskabet. I garderoben og ved måltider lærer børnene at tage hensyn og vente på hinanden. I daglige sanglege lærer barnet både at være i centrum, og at lade andre være midtpunkt. I børnenes frie leg oplever de at skabe i fællesskab, og at der i fællesskabet er plads til den enkelte. Gennem venskaber og konflikter lærer børnene sig selv og de andre at kende, og at sætte grænser og samarbejde.

Kulturel dannelse sker gennem den måde hverdagslivet formes på og gennem de ting, handlinger og holdninger, som barnet omgives af. fx lægger vi vægt på, at barnets fantasi/forestillingsevne understøttes af arketyperiske karakterer, som riddere, konger, prinsesser, vandringsmænd, drager ol. Vi lægger vægt på, at børnene er i en smuk æstetisk ramme; fx at bordet, vi spiser ved, er indbydende dækket med blomster og levende lys. Rim og remser, sange, eventyrfortælling og årstidsfester henter kulturelt indhold ind i hverdagen med glæde og fantasi. Desuden lægger vi vægt på, at børnene lærer at holde af og føle respekt for naturen.

Den moralsk dannelse sker i den daglige omgang med hinanden. Vi forventer, at alle behandler hinanden og tingene omkring os respektfuldt. Vi viser børnene, at der findes værdier, som det er værd at værne om. Dette understøttes bl.a. af igennem eventyrfortællinger, om dyr og planter, så barnet får en naturlig omsorg og respekt for alle livsformer som sådan.

Social, kulturel og moralsk dannelse handler om at lære respekt for sig selv, andre og sine omgivelser. Det ser vi som grundlæggende for at kunne agere som individ i et demokratisk samfund.

LEG

Legen er barndommens sprog. Den fantasifulde leg skabes ud fra det der er for hånden, i kombination med oplevelser barnet har haft. I legen lever barnet det, som det møder omkring sig ved at efterligne og afprøve.

Desto enklere barnets legetøj er, jo bedre kan barnet udvikle sin fantasi; dukken skal både kunne være glad og ked af det, klodserne skal både kunne bruges til at bygge et slot og gøre det ud for tilskuere omkring en racerbane. I legen øver barnet sig hele tiden. I legen bearbejder barnet sine oplevelser og erfarer, at det er muligt at bruge sin fantasi til, at skabe et fælles univers sammen med andre børn. De rammer der bliver opsat i legen må alle børn indordne sig under og bidrage

til. Her opstår et socialt fællesskab, hvor barnet øver sine spirende sociale kompetencer. I den frie leg kan børnene lege alene eller med hinanden. Det vigtige er, at fantasien udfoldes og roller og begreber prøves af. Det bidrager til at skabe en social fleksibilitet i barnets indre. Den frie leg danner derfor udgangspunkt for barnets individuelle, sociale og demokratiske dannelse.

Vi lægger vægt på, at der er god tid til at lege, og at man leger på forskellige måder. I Eventyrhuset er der plads til hurtigt løb, stille madlavningsleg i sandkassen, koncentreret opbygning af hule, omsorgsfuld pleje af dukken, voldsom kamp mod dragen osv. Vi opfordrer og inspirerer børnene til at lege med forskellige børn og at prøve forskellige roller i legene. Mens børnene leger, er de voksne optaget af hverdagens gøremål. De laver noget, der skal bruges i dagligdagen, og som børnene kan efterligne i leg eller deltage i som fx madlavning, ordne vasketøj, lave bål eller rengøre legetøj, forberede små figurer til eventyr eller en fødselsdagskrone. Samtidig er pædagogerne til stede og kan understøtte, gribe ind eller stimulere, når det er nødvendigt.

Den voksnes praktiske og fælles pædagogiske aktiviteter, fx ture i naturen, oprydning og historiefortælling bidrager til, at børnene får et fælles udgangspunkt, som de kan spejle og forvandle i legen. Det gør det lettere for dem at finde sammen om fælles leg. Eller udvikle det lille barns færdigheder til livet. Da det lille barns efterligningskræfter stadig er stærke

LÆRING

I Eventyrhuset lægger vi vægt på, at skabe plads til at barnet kan være i verden som sig selv. Det lærer barnet først og fremmest gennem leg og ved at blive mødt af tydelige, nære og omsorgsfulde voksne, som det kan spejle sig i gennem hverdagens aktiviteter. Derfor skal den voksne være et forbillede i alt, hvad han eller hun gør fra modtagelsen af forælder og barn om morgenen til oprydning i haven før lukketid.

Barnet vil gennem sin tid i Eventyrhuset lære at blive selvhjulpne ved fx af- og påklædning, toiletbesøg samt deltagelse i dagens gøremål. Det vil lære sin krop at kende og udvikle sin grov- og finmotorik gennem alle dagens aktiviteter. Hos os skaber omgivelserne rammen for barnets sanselige og kropslige udvikling. Gennem fx løb, leg i sand, at klatre i træer grave huller, dufte og smage mm. understøttes børnenes opmærksomhed og sansemotoriske udvikling. Forudsætningen for at det unge og voksne menneske kan tænke og agere kreativt og innovativt er, at det som barn stimuleres til at udvikle en rig indre billedverden. I en verden, hvor billedmedier fylder meget, møder barnet konstant færdige ydre billeder, som ikke stimulerer dets egen indre billeddannende aktivitet. Vi forsøger, særligt gennem fortælling og eventyr, at vise arketyperiske kvaliteter, som kan inspirere børnene til at bruge deres fantasi og danne deres egne billeder. Ligesom børnene, uanset køn, deltager på lige fod i alle aktiviteter, og alle prøver rollerne som prinsesse, ridder eller heks.

Vi søger at udvikle barnets følelsesliv ved at understøtte det i at lytte, mærke efter og udtrykke sig selv. Barnet udvikler sit sprog gennem samtale og fortælling, fri leg, sange, rim og remser. Op til årstidsfesterne deltager børnene i forberedelserne, hvor de klipper, limer, maler, snitter, bager. Barnet lærer ved at prøve, fejle og prøve igen, indtil det lykkes. Den voksne skal støtte barnet i at komme igennem processen, såvel ved at lære det håndværket som ved at træne tålmodighed, ihærdighed og fordybelse.

Det er vigtigt for os at børn i Eventyrhuset får lov at mærke, føle og sanse – da børn skal kunne gribe før de kan begribe.

BØRNEFÆLLESSKABER

Det er eksistentielt vigtigt, at barnet føler sig som en del af et fællesskab. Fra fødslen sker tilknytningen til forældrene og den nære familie. Når barnet begynder i Eventyrhuset, skal det føle sig som en del af fællesskabet. Basis herfor er, at barnet føler tryghed ved de voksne og at det føler sig set og anerkendt, som den det er.

Børnenes fællesskab udvikles gennem leg, fælles aktiviteter og en oplevelse af at være i og bidrage til fællesskabet. I legen lærer børnene deres egne grænser og behov at kende, de afprøver forskellige roller og lærer af hinanden. Igennem aktiviteter som sangleg, dukketeater og årstidsfester får børnene en fælles fortælling, som bidrager til oplevelsen af at være del af fællesskabet. Igennem disse, samt alle hverdagens gentagende gæremål som måltider, af og påklædning og ture i skoven, hvor børnene som gruppe og individ øver, at vente, at lytte til og lade sig inspirere af hinanden og de voksne.

De voksnes opgave er at sikre, at alle børn er en del af fællesskabet, der arbejdes dynamisk med at skabe en pædagogisk sammenhæng der rummer børnenes forskelligheder. I denne sammenhæng oplever børnene hinandens forskellighed, samt ligestilling hinanden imellem. I processen opøves social rummelighed.

En forudsætning for, at barnet kan føle sig som en del af fællesskabet er, at det faktisk er til stede. For børn, som jævnligt er væk eller først kommer, når dagen er i gang, kan det blive vanskeligt at finde ind i børnefællesskabet og hverdagens rytme. De daglige strukturerede fælles aktiviteter i Eventyrhuset gør det naturligt, at alle deltager i og bidrager til fællesskabet. Det betyder, at det barn, der har svært ved at deltage i fx en maleaktivitet eller fælles gåtur, vil blive hjulpet til at blive en del af fællesskabet.

PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ

Når barnet føler sig tryk, vil det åbne sig for nye indtryk og have lyst til at lege og lære. Et sundt og stimulerende læringsmiljø er karakteriseret ved, at barnet oplever nærvær, ro og kærlighed samt glæde, begejstring og humor. Så her i Eventyrhuset sidder vi gerne med et barn på skødet, krammer eller holder i hånd, alt efter behov.

Barnet har brug for en overskuelig hverdag, som det kan orientere sig i. I Eventyrhuset er hele dagen formet i en fast rytme, som veksler mellem voksenstyrede fælles aktiviteter og fri leg. Ugen forløber i en struktur, som gør dagene genkendelige for børnene. Årstiderne markeres med årstidsbestemte aktiviteter, pynt, farver, sanglege, eventyr og årstidsfester. Meningen med strukturen er at give barnet mulighed for at opleve verden omkring sig som genkendelig og meningsfuld.

Barnet støttes i, at søge ud i verden med en tryghedsskabende voksen tæt på.

Barnet lærer gennem alt hvad det møder. Derfor skaber vi omgivelser og handlinger omkring barnet, som understøtter dets sanselige, kognitive, følelsesmæssige og sociale udvikling:

Barnet stimuleres sanseligt og kognitivt ved at være i omgivelser, der er harmoniske og ved at møde natur materialer af god kvalitet, så som uld, silke, træ, metal, som dufter, smager og føles forskelligt. Derved stimuleres barnets sanser. I fælles aktiviteter som eventyrfortælling og sangleg stimuleres barnets forestillingsevne og indre billeddannelse samt fin og grovmotorik.

Aktiviteterne frem til årstidsfester giver barnet sanselige erfaringer med fx til at høste korn, kværne mel, bage brød eller kerne smør, som på festdagen indtages i fællesskab. De fysiske aktiviteter understøttes af sange, rim og remser, som giver ord og begreber på fx "høst". Sammenhængen mellem fysiske aktiviteter, fortælling og udtryksformer som fx tegning og maling gør, at barnet danner begreber ud fra de sanselige oplevelser og indre billeder.

Barnet stimuleres følelsesmæssigt ved at lege med andre børn og ved samvær med dem. Det får mulighed for at udvikle empati og medfølelse, når det oplever, hvordan alle hjælper hinanden, venter på hinanden og accepterer hinandens forskelligheder. Barnets tætte relationer til de voksne udvikles og plejes gennem fælles aktiviteter som det fælles måltid og den daglige fortælling, og gennem mere individuel kontakt fx i garderoben, ved madlavning, på gåture og når det lille barn skal have omsorg og pleje.

Endelig stimuleres barnet socialt gennem fællesskabet med de andre børn såvel i voksenstyrede aktiviteter som i fælles leg.

FORÆLDRESAMARBEJDE

I Eventyrhuset tilstræber vi, at barnet oplever, at der er sammenhæng mellem familien og fællesskabet hos os. Barnet skal opleve gensidigt respekt og imødekommenhed mellem forældrene og de voksne på stuen.

I Eventyrhuset bidrager forældre til at vedligeholde hus og have på arbejdsdage, ligesom de inviteres med til fælles arrangementer som lanternefest og sommerfest. Her møder forældrene ikke blot medarbejderne, men også hinanden og hinandens børn, så de kommer tættere på de mennesker og oplevelser, der er vigtige i deres barns hverdag. Sådanne arrangementer bidrager til at barnet oplever sammenhæng mellem familie og Eventyrhuset, og at forældrene føler medansvar for dagtilbuddet.

Forældresamarbejdet sker også i forældrebestyrelsen, på forældremøder og ved individuelle samtaler. Pædagogikken i Eventyrhuset bygger på stedets pædagogiske grundlag og læreplan, og pædagogerne er åbne for at orientere om pædagogikken og drøfte den pædagogiske praksis.

En tillidsfuld udveksling mellem forældrene og Eventyrhuset voksne er en forudsætning for, at de sammen kan skabe en tryk ramme omkring barnets liv. Dette samarbejde er særligt vigtigt i perioder, hvor barnet af den ene eller anden grund har brug for særlig omsorg.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

Når vi bliver bekendt med at et barn er i en udsat position, vil vi straks opstarte en ekstraordinær opmærksomhed, hvor ledelse og pædagogisk personale sammen vil vurdere det videre forløb. Sagen drøftes på et møde eller alt efter sagens alvor indkaldes der til ekstraordinært personalemøde. På personalemødet eller med det samme opstartes der et læringsmiljø omkring barnet, hvor vi vurderer barnets situation, sætter mål, tiltag og ser på hvilken udvikling og tegn vi gerne vil se i en periode. Samtidig aftales der en evalueringsmetode og evalueringsdato. I denne proces skal der inddrages pædagogers og forældres observationer af barnet. Vi arbejder med tidlig indsats og vil tidligt i forløbet inddrage PPR fra Odense Kommune hvis dette vurderes gavnligt for barnet og familien og vi vil indgå i tæt samarbejde med forældre og PPR om den bedst mulige hjælp og støtte for barnet.

Børn kan være fysisk, følelsesmæssigt og socialt udsatte. Nogle børn har et handicap, andre mangler omsorg og stimulation eller ro og overskuelighed. Nogle børn savner tydelige voksne, som tør vise vejen og skabe rammer omkring barnets dagligdag.

En forudsætning for at få øje på det udsatte barn er, at den voksne hver dag ser og forholder sig individuelt til hvert enkelt barn. I Eventyrhuset bliver børn og forældre hver morgen mødt af en voksen, som tager imod og siger velkommen til en ny dag. I dette møde søger vi at fornemme barnets tilstand, og så bruge den fornemmelse til at støtte barnet i løbet af dagen.

Gennem de daglige aktiviteter kan pædagogerne iagttage, hvornår og hvordan det enkelte barn er udfordret og tilgodese barnets behov ved at tilpasse dagens aktiviteter. Måske har det udsatte barn behov for at sidde ved siden af en voksen ved måltidet eller brug for at blive ledt ind i legen med en voksens hjælp.

Barnets leg afspejler det, som har gjort indtryk og lever i barnets følelsesliv. Derfor kan de voksne ved at iagttage barnets leg se, hvad det er optaget af, og om det er fastlåst i noget, som det skal have hjælp til at forløse. Fx kan det meget urolige barn inviteres med til at stable brænde eller lave bål, mens det utrygge barn kan støttes ved, at den voksne skaber overskuelige rammer med en-til-en kontakt, fx omkring borddækning, hvor barnet i begyndelsen hjælper en voksen og senere kan dække bord med et andet barn.

Det er vigtigt at pleje tilknytningen mellem det udsatte barn og en voksen, som det særligt holder af. Det skaber grundlag for, at barnet senere kan åbne sig mod flere relationer. Ligeledes er samarbejde med forældre særligt vigtigt, når det udsatte barns udvikling skal understøttes. Derfor søger vi at inddrage dem og lytte til deres erfaringer og ideer i forhold til barnets vanskeligheder.

OVERGANGE

Nogle af de vigtigste overgange i et barns liv er overgangen fra hjem til vuggestue, fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole. Det er altafgørende for barnet, at overgangene bliver en tryk og god oplevelse, også selvom det kan være svært.

INDKØRING

Som forældre må man gerne beregne 2 uger til indkøring i vuggestuen, plus 5 dage til deltid/korte dage, hvis barnet reagerer meget på at starte og 1 uge til indkøring i børnehaven. Selve indkøringen foregår i begge tilfælde i den første uge, hvor uge 2 kan bruges til at give barnet korte dage, så overgangen ikke bliver for brat.

Ved opstart får barnet 1-2 kontaktpersoner, som står for indkøringen og følger barnet gennem vuggestue- eller børnehaveforløbet. Den første uges indkøring kan være individuel og aftales med barnets kontaktperson på et møde forud for opstarten.

DAGLIGDAGEN

Dagligdagens overgange hjælpes på vej af dagens tydelige og genkendelige rytme. Vi bruger sange til at understøtte overgangene mellem forskellige aktiviteter, fx før og efter måltider, når vi skal ud, og når vi rydder op. Vi siger altid goddag og farvel til jer forældre, så barnet kan opleve sig trygt videregivet mellem de voksne.

Fra vuggestue til børnehave

Når børnene er 2 – 2½ år begynder de at gå på besøg i børnehavens have og lokaler. I måneden op til overgangen besøger barnet den stue, det skal gå på, nogle gange.

Børnene deltager også i de aktiviteter børnehaven laver i fællesrummet som er en del af børnehavens ugentlige rytme.

FRA BØRNEHAVE TIL SKOLE

De børn der skal til og i skole samles og laver forskellige aktiviteter sammen, som fx øver motoriske færdigheder eller forståelsen for reglerne i en leg, og hvor de skaber nye relationer på kryds og tværs. De tager fx de på større udflugter; til en bondegård, til stranden og evt. på besøg på Rudolf Steiner Skolen i Odense for dem der kunne have interesse i dette.

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Som en del af ugerytmen, tager børnehavebørnene på tur ud af huset. Turene går primært til de nærliggende skove og grønne områder, ofte går turen igennem vores lokale boligområde og ned til vores lille indhegnede skovstykke. På turene møder vi ofte vores naboer. Hvert år kommer børnehavebørnene på bondegårdstur, for at høste korn. Det giver børnene en større forståelse af jord til bord princippet og en forståelse for at alt, hvad der bliver leveret til os kommer et sted fra, hvor der er nogen der har forarbejdet det. Hvert år bliver der også holdt julemarked i Eventyrhuset. Julemarkedet er for alle interesserede. Her kan man købe smukke håndlavede dukker, dyr og andre Waldorf inspirerede ting.

BØRNEMILJØVURDERING

GARDEROBEFORHOLD

FYSISK BØRNEMILJØ:

Alle børn har hver deres plads i garderoben, hvilket markeres med et navneskilt. Hver plads indeholder knager, hylde med et rum og mulighed for at sætte en kurv. Derudover har hvert barn en kurv eller pose hvor deres skiftetøj bliver opbevaret. Det er forældrenes opgave at sørge for at disse altid er fyldt op. Desuden råder Eventyrhuset også over noget låne-/skiftetøj, i det tilfælde at forældrene har glemt noget.

Der er dagslys i alle garderober, lyset kommer ind via store glaspartier i døren og høje vinduer. Desuden er der loftslamper som giver god sigtbarhed, uden at være for skarpe, i de mørke timer.

HYGIEJNE:

Garderoben bliver rengjort en gang dagligt, med støvsugning, gulvvask og desinfektion af kontaktpunkter.

ÆSTETIK – SANSEOPLEVELSE:

I vuggestuen er der hængt uroer op i loftet og på væggene er der motorisk legetøj i børnehøjde (ikke sat op endnu, men det er på vej). I garderoben er der en infotavle som medarbejderne kan skrive informationer på og vise stemningsbilleder fra Eventyrhuset. Ved særlige lejligheder, som årstidsfester og fødselsdage pyntes garderoben med blomster, krystaller, stearinlys og klæder, så børnene allerede ved at komme ind i garderoben ved at det er en helt særlig dag. Alle vægge er laseret i afdæmpede varme farver.

Der er en generel oplevelse af en hyggelig og varm atmosfære i garderoben og indretningen gør det overskueligt for både børn og voksne.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

Der er generelt en god stemning i garderoben, alle børn ved, hvad de skal og der er altid voksne til stede. Børnenes tøj hænger så lavt at de selv kan nå både at tage det ned og hænge det op igen. De børn der bliver først færdige får lov til at hjælpe de andre børn eller får andre små opgaver indtil den første voksne er klar til at gå ud. De store børn er gode til at hjælpe de mindre, hvilket begge parter "vokser" af. I vuggestuen sørger stuerne for at gå ud forskudt, så der ikke er for mange i garderoben ad gangen, der er altid sat god tid af til at hjælpe børnene i tøjet.

LÆRINGSMILJØ:

Der er stort fokus på at hjælpe børnene til at blive selvhjulpne både i børnehaven og vuggestuen. I børnehaven, er der også fokus på, at børnene kan hjælpe hinanden indbyrdes. Det kræver, at der er tid og nærvær fra de voksne. Det er derfor vigtigt for os at garderoben ikke bare bliver en mellemstation, men et vigtigt læringsmiljø. Udover at børnene lærer at tage deres overtøj af og på lægger vi også meget vægt på at børnene lærer at hænge tøjet op på deres plads og stille deres fodtøj pænt, så der altid er så ordenligt og overskueligt som muligt i garderoben. Desuden øver

børnene også her, at vente på tur til at få hjælp, at fokusere på det de er i gang med og at hjælpe en ven der har brug for det.

FORBEDRINGER:

Det er til stadighed vigtigt at holde fokus på oprydning i garderoben, både for børn, forældre og medarbejdere.

STUER

FYSISK BØRNEMILJØ:

I børnehaven er begge stuer et stort rum der indeholder spisepladser, legeområder og frit gulddareal.

Alle stuer er meget rummelige, der er højt til loftet og der er store vinduespartier med udsigt til haven og boligområdet vi bor i. Der er på hver stue spiseborde med tilhørende stole til tegne/male og leg ved bord. Legeområder er afgrænset med små rumdeler. Derudover er der et stort frit gulvareal hvor børnene kan samles i kreds til enten eventyr eller sangleg.

I alle stuerne er der opsat loft som dæmper lydniveauet. Alle vinduer kan åbnes og har sikkerhedslås på. Der er Genvex i hele Eventyrhuset.

I vuggestuen er alle stuerne indrettet med et stort bord eller flere små borde med højstole tilhørende hvert barn. Der er frit gulvareal til leg og et lille rum som kan bruges til stille leg, vild leg eller hvad dagen lige har brug for at rummet skal bruges til. Stuerne har store vinduespartier samt en terrassedør der vender ud mod boligområdet og et stort springvand.

Alle rum er lyse og der mulighed for at åbne både terrassedøre og vinduer. Desuden er der på alle stuer gardiner for de store vinduer så man kan skærme af for solen. Alle stuer har laminat gulve og møblerne er hovedsageligt af massivt træ.

HYGIEJNE:

Alle stuer i både vuggestue og børnehave bliver rengjort en gang dagligt med støvsugning, gulvask samt desinficering af kontaktpunkter. Alle stuer inkl. inventar og legetøj bliver løbende vedligeholdt eller udskiftet.

ÆSTETIK – SANSEOLEVELSE:

Alle stuer er indrette på en måde som skaber en hjemlig atmosfære. Væggene er laseret i afdæmpede varme farver som stimulerer barnet til at finde ro og tryghed. Da al mad bliver lavet i køkkenet i fællesområdet, vil børnene hver dag møde ind til duften af den mad de skal have den pågældende dag. Inventaret er af træ og ældre møbler skaber stemning. Vores legetøj er lavet af mange forskellige naturmaterialer såsom uld, silke, træ og metal så barnets følesans bliver stimuleret alt efter hvilket materiale de røre ved. På alle stuer er der pyntet op med farvede Silke- eller bomuldsklæder, der udskiftes efter årstiderne. Der er ligeledes små hylder eller borde hvor der bliver etableret små årstidslandsskaber. Al pynt og farver er inspireret af, hvad der sker udenfor i naturen og de årstider vi fejrer i årets løb. Nogle af landskaberne er udelukkende til pynt hvorimod andre er lavet i børnehøjde og som børnene kan få lov at røre og lege med.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

Alle børn bliver modtaget af en voksen i døren. De voksne på stuen hilser pænt på forældrene og der videregives relevante beskeder, børnene siger farvel til sin mor eller far og vinker derefter til sine forældre sammen med den voksne. De voksne er til stede på stuen sammen med børnene og ordner fortrinsvis praktiske opgaver i umiddelbar nærhed af børnene. De hjælper børnene ind i en leg, giver omsorg, tryghed og trøst, i det omfang, der er brug for det. De voksnes praktiske gøremål tjener som inspiration til børnenes leg. De forskellige legeområder indbyder til at 3-5 børn leger hvert sted. De voksne sørger for at sammensætte børnene i forhold til at styrke venskaber, relationer og udviklingsmuligheder for det enkelte barn. Når konflikter, børn imellem, opstår, så drages der omsorg for alle involverede parter både de udøvende og forurettede. Der er fokus på at italesætte børnenes følelser og på at øve en begyndende forståelse af andre børns følelser og reaktioner.

LÆRINGSMILJØ:

Vuggestuen er indrettet med puder, madrasser, puf og borde og stole i børnestørrelse. Dette er med til at udvikle børnenes grovmotorik.

Det meste legetøj er tilgængeligt for børnene og noget andet legetøj er delt op i forskellige kurve som er tilgængelig for de voksne, hvorfra det bliver lidt mere særligt at "låne" noget legetøj fra de voksne. Det øver børnene i, at vælge og give udtryk for hvad de gerne vil lave. Alle stuer har mulighed for at dele børnene op i små forskellige rum med små flytbare rumdelere/reoler, således at der bliver større mulighed for fordybelse og ro for det enkelte barn.

Når legetøjet skal på plads synger de voksne en lille oprydningssang. Da dette er en del af stuens daglige rytme ved børnene, hvad der nu skal ske og deltager aktivt i oprydningssproessen og sangen.

I børnehaven er stuen også indrettet med små legerum afgrænset af rumdelere. Hvert rum indeholder forskellige legemuligheder som køkken, klodser, biler, årstidslandskab, dukker, bøger mm. Desuden er der i det store fællesrum mulighed for frie lege med udklædning, bygge hule, lave en stor togbane, keglebane eller forhindringsbane. Der er ved et bord mulighed for at sidde og tegne, klippe eller lege med modellervoks.

I det fælles køkken i fællesrummet er der mulighed for at træde et trin op på den ene side af køkkenbordet så børnene kan deltage i klargøring af maden, vaske op, eller anden aktivitet som de voksne laver i køkkenet.

Stuerne og fællesrummet indbyder således til mange forskellige former for leg fx den vilde leg som forhindringsbane - der kan fylde det meste af stuen, den mere rolige og fordybende leg som kan foregå i køkkenet eller ved tegnebordet. Og den fantasifulde/rollebaserede leg der kan foregå med udklædning og hulebyggeri.

FORBEDRINGER:

Stuerne skal løbende vedligeholdes og udvikles til børnenes behov.

TOILETTER OG PUSLERUM

FYSISK BØRNEMILJØ:

Til hver gruppe i børnehaven hører 2 toiletter og et puslebord. Der er en stor håndvask i børnehøjde. Desuden er der hylder med plads til skiftetøj, bleer mm.

I vuggestuen er der 2 puslepladser til hver gruppe samt et toilet og en stor håndvask i børnehøjde. Der er også mulighed for brug af potter. I hvert puslebord er der en håndvask i voksenhøjde.

HYGIEJNE:

Alle toiletter og puslerum rengøres og alle skraldespande tømmes mindst en gang dagligt. Efter hver skiftning smides lejepapir i skraldespanden og vi desinficerer den brugte puslepude. Vi bruger engangshåndklæder af genbrugspapir. Alle børn vasker hænder efter toiletbesøg, efter leg ude, inden spisning.

ÆSTETIK – SANSEOLEVELSE:

Vi bruger mild, skummende håndsæbe som er nem for børnene at fordele på hænder.

Toiletter og puslerum er laseret i sarte nuancer og der lægges vægt på at der er pænt og ryddeligt.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

I børnehaven går børnene ud til toiletterne på faste tidspunkter: før de skal ud i haven og før og efter maden. Barnet der sidder på toilettet bestemmer selv om døren derind skal være lukket eller åben. Der skal være ro for barnet til at sidde på toilet i fred, så børnene opfordres til at vente i ro til der er et toilet fri.

Den voksne har stort fokus på nærkontakt og tryghed når barnet i vuggestuen skal skiftes og dette underbygges ofte af samtale og sang, samt at den voksne er opmærksom på, om barnet egentlig bare har brug for en pause når det pusles.

LÆRINGSMILJØ:

Det at have flere børn med på toilet/i puslerum ad gangen inspirere de børn der endnu ikke er renlige til gerne, at vil prøve, at sidde på toilet. Hvert barn får den tid det skal have på toilettet og der er papirdispensere sat op så børnene selv kan nå og dermed øve sig.

FORBEDRINGER:

De ansatte er opmærksomme på det æstetiske: hvad ser barnet når det sidder på toilet eller ligger på puslepuden?

SPISEPLADSER OG MÅLTIDER

FYSISK BØRNEMILJØ:

I alle grupper er der 1-4 spiseborde med højstole. Hvert enkelt barn har plads omkring sig og på alle stole er der indbygget fodstøtte. Servicen i Eventyrhuset består af tallerkner, skåle, skeer, kopper og glas.

HYGIEJNE:

Alle borde vaskes af efter hvert måltid. Alt service vaskes op i opvaskemaskine på 80 grader.

ÆSTETIK – SANSEOLEVELSE:

På alle borde er der levende lys, blomster og evt. andet årstidspynt. Maden bliver tilberedt i køkkenet i fællesrummet, hvilket giver børnene mulighed for, at dufte og smage under madlavningen.

vi har en rig variation af farver, smag og konsistens i vores mad. Desuden er vores service lavet af porcelæn. Vi har en enkelt og rustik kost bestående hovedsageligt af fuldkornprodukter, grøntsager, bælgfrugter, mælkeprodukter og æg. Alt biodynamisk og økologisk.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

Inden måltidet starter, bliver der sunget, hvorefter maden bliver serveret. Når alle børn har modtaget deres mad, siger vi "værsgo". I det hele taget lægges der vægt på, at der er ro omkring måltider, så børnene rigtig kan smage på maden og mærke efter, hvornår de er mætte. Alle måltider afsluttes med, at vi synger tak for mad og de børn som ikke er helt færdige med at spise for lov til at spise færdigt efterfølgende.

LÆRINGSMILJØ:

Alle børnene får serveret den samme mad med få undtagelser ved særlige hensyn til allergi og lign. De voksne sidder sammen med børnene og spiser den samme mad. Det er vigtigt, at den voksne har en oprigtig glæde ved at spise maden sammen med børnene, da det er med til at give madglæde til hele gruppen. Maden spises enten med fingrene eller med ske/gaffel. Alt service er størrelsesmæssigt efter barnets behov og understøtter selvhjulpenhed. I børnehaven er der som oftest to udvalgte børns, der hjælper med at dække bordet. Efter maden hjælper børnene med at tage af bordet og stille deres eget service op på rullevoغن og ud i køkkenet. I vuggestuen kan de største af børnene også hjælpe med at tage af bordet, vaske bordet mm.

FORBEDRINGER:

I børnehaven kunne børnene eventuelt hjælpe med at tømme og fylde opvaskemaskinen.

Børnene kunne med fordel inddrages mere i tilberedning og øse maden op.

SOVEFORHOLD – BARNEVOGNE MM.

FYSISK BØRNEMILJØ:

Alle børn under 3 år sover i barnevogne eller krybber, som står på flisebelagt grund i krybbeskur. Alle krybber og barnevogne er etableret med madrasser, sele og net. Forældre medbringer selv lagen, dyne, voksipose mm. Ved alle krybber og barnevogne er der skamler/stiger så børnene selv kan kravle op. Alle barnevogne opbevares når de ikke er i brug i aflåst i ikke opvarmet krybbeskur. De fleste børn over 2,10 år som stadig sover til middag, sover på stuen i det lille rum på børnehavens madrasser.

HYGIEJNE:

Forældrene står selv for at vaske sengetøj mm. I vuggestuen bliver madrasser mm fra barnevogne og krybber opbevaret indenfor i vinterhalvåret, når det ikke er i brug. Det er forældrene selv der reder deres barns "seng" hver dag.

Børnehavens madrasser er med aftørningsvenlig overflade og gulvet hvorpå de ligger vaskes dagligt.

ÆSTETIK – SANSEOplevelSE:

Vores barnevogns-/krybbeskur er helt overdækket og med vægge hele vejen rundt. Der er store porte som kan åbnes så der er god luftgennemstrømning. Portene kan også lukkes af, hvis der er blæst mm. Der er udsigt til vuggestuens have.

I børnehaven bliver sovepladsen indrettet således at hvert barn får sin egen lille plads. Der er roligt, trygt og ryddeligt omkring sovepladsen.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

Da barnet bliver puttet i den samme barnevogn med eget sengetøj hver dag, er det trygt, roligt og genkendeligt. Børnene bliver puttet en ad gangen og der synges den samme genkendelige sang ved hver putning som de kan falde til ro ved. Når børnene sover, er der altid en voksen i nærheden og vi har flere babyalarmer placeret strategisk rundt, hvor børnene sover.

LÆRINGSMILJØ:

Skamler og stiger hjælper barnet til selv at komme op i barnevogn/krybbe og vi øver selvhjulpenhed.

FORBEDRINGER:

Skal evalueres løbende

UDEAREALER – HAVEN

FYSISK BØRNEMILJØ:

Vi har i både børnehave og vuggestue mindre udearealer. Der er sandkasser, legehuse, balancegang mm. I børnehaven er der også et flytbart bålsted. Haverne er indrettet med blomsterbede og krukke og små nyplantede træer. Vi har flere gynger på gyngestativer i børnehaven og i vuggestuens have er der en sansegynge.

Træstubbe, træstammer og store sten danner balancegange og forhindringsbaner.

Der er asfalteret område til cykling og bordebenkesæt.

Der lægges vægt på oprydning i haven hver dag inden vi går hjem. Intet må lægge og flyde, alt har sin plads. Vuggestuens legeplads er belagt med gummiasfalt og har små bakker mm. som udfordrer motorikken.

ÆSTETIK – SANSEOplevelSE:

Vi sørger for at fliser mm er fejlet og ryddet for sten og grene. Vores blomsterbede bliver luget og

vi pynter vores krukker efter årstiden.

Børnehaven går ture i området minimum 1 gang hver uge og vuggestuen gør det alt efter vejr, vind og efter stuens behov. Området byder på mange skove, grønne områder. Her er der mulighed for at udfordre grovmotorikken i det kuperede terræn. Man kan klatre i træer, balancerer på træstammer og løbe på store græsplæner mm.

Både i vuggestuen og børnehaven kan børnene få adgang til vand som bruges til leg.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

Vi har hyggelige udearealer i både børnehave og vuggestue. Der er både plads til vild løbeleg med høje stemmer, men der er også mulighed for at lege i ro og fordybelse i mindre grupperinger. Omgivelserne indbyder til mange forskellige slags leg.

LÆRINGSMILJØ:

Grundlæggende er der lagt op til fri leg i haven. Børnene har mulighed for, at finde et større eller mindre legerum fx sandkassen, balancegang, sandkassekant, legehuse, små huler under buske eller store frie arealer til leg med cykler, trækvogne og trillebøre. Der er som aktivitet i børnehaven, mulighed for at snitte, lege med vand, pudse sten, hugge brænde, tegne med kridt, finde biller og insekter og lave kreative ting som fx fingerstrik. De voksne i haven foretager sig forskellige nyttige gøremål såsom at rive blade, luge ukrudt, feje fliser, save brænde, lave bål, ordne grønsager mm, samtidig med at de drager omsorg for børnene. Børnene har mulighed for at deltage i de voksnes gøremål eller lege frit i umiddelbar nærhed af den voksne. Sidst på dagen hjælper børnene med at køre vogne og trillebøre på plads samt at samle pletter, pander, skeer og skovle sammen så haven er ryddelig og klar til, igen dagen efter, at blive indtaget til leg. Alt legetøj bliver stillet pænt på plads hver dag og skeer, gryder mm bliver lagt i tilhørende bokse.

FORBEDRINGER:

Haven skal løbende vedligeholdes og holdes pæn.

TURE OG UDFLUGTER

FYSISK BØRNEMILJØ:

Vuggestuen går mindre ture, hilser på naboerne og ser på naturen omkring os. De går til vores eget private Skovområde, som ligger lige i nærheden eller de kan gå op til multibanen. De største vuggestuebørn er jævnligt på besøg i børnehavens have som de sammen med kendte voksne kan udforske og blive trygge ved.

Vores 2 børnehavegrupper går i skoven en til to gang om ugen på skift. Derudover har vi en årlig høsttur med lejet bus ud til en biodynamisk og økologisk gård, hvor der bliver høstet korn, set på bondegårdsdyr og grøntsager og spist madpakker.

ÆSTETIK – SANSEOLEVELSE:

Når børnene går på skovtur, oplever de årstidernes skiften.

PSYKISK BØRNEMILJØ - LÆRINGSMILJØ:

På tur går alle børnehavebørn i hånd to og to. De voksne tilrettelægger nøje hvem der skal holde hinanden i hånden ud fra et pædagogisk sigte.

De børn som kan være utrygge eller kan have svært ved at gå i hånd med et andet barn får lov til at holde de voksne i hånden. Mens vi går, synger vi ofte sange der passer til årstiden og/eller det vejr der er på turen. Når vi er ankommet, er der plads til fri leg. Her får børnene at vide at de aldrig må længere væk end at de kan se de voksne. Alt efter årstiden, samler vi ting i skoven som tages med hjem til børnehaven og bruges til årstidsfester, fx pinde til lanterner. Ofte har vi brød, gulerødder og vand med som spises i skoven. Ind i mellem medbringes middagsmaden også hvis man vil have en lang dag i skoven.

Vuggestuen går på tur med trækvogn og klapvogn, de største børn går ved siderne af vognene og holder fast.

ÅRSTIDSFESTER

I vuggestuen antyder vi årstidens skiften ved sang og pynt på stuen.

FYSISK BØRNEMILJØ:

Årstidsfester bliver afholdt i børnehavegrupperne. Festerne i børnehaven forgår både udenfor i vores have og inde på vores stuer. Da vi har god plads både inde og ude er der plads til alle de ting og aktiviteter der hører til de enkelte årstidsfester.

ÆSTETIK – SANSEOLEVELSE:

Årstidsfesterne er fulde af både æstetik og sanseoplevelser. Fx til påskefesten hvor der pyntes op med gule klæder på stuen. Der klippes grene og sættes i vaser, og vi ser blade/blomsterne springe ud. Vi pynter bordet med den gule påske dug, og sætter påskeliljer i vaser. Der bliver sået karse som dufter på hele stuen. Der er nogle gange blevet pustet æg og vi har farvet dem med plantefarve over bål og på magisk vis set dem skifte farve. På alle stuer hænger der påskeæg og årstidsbordet er smukt pyntet med kyllinger, påskeæg og påskehare.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

Der bliver forud en årstidsfest altid sendt et brev ud til forældrene omkring det kommende arrangement. Heri beskrives det hvilken fest der bliver holdt og hvilke aktiviteter der indgår. Der kan til nogle af festerne også høre sig et bestemt eventyr eller sang til som vi kan dele med forældrene. Der informeres også omkring praktiske forberedelser. Til nogle af festerne er der fx brug for at forældre bager kager til børnene og der kan være ønske om at børnene fx kommer klædt i en bestemt farve tøj for at understøtte temaet.

Mange af årstidsfesterne har en særlig ting som børnene afslutningsvis får med hjem. Det er fx en lanterne, selvsået karse, påskeæg, pinsefugl eller fastelavnsris. Barnet tager således en del af festen med hjem.

Når festerne er godt forberedte, forældre er inddraget, så ved alle, børn og voksne, hvad de skal og derfor er det meget nemmere at være hinandens bedste venner og holde festen i fællesskab.

LÆRINGSMILJØ:

Læringen spænder bredt omkring årstidsfesterne. Som eksempel kan der nævnes høstfesten, hvor vi i tiden op til følger processen fra kornet, der bliver sået, til det høstede korn der bliver malet til mel for til sidst at blive brugt til at bage med. Vi er selv ude at høste, hvorefter vi tærsker kornet og til sidst maler det til mel. Til selve festen bager vi så brød af melet og spiser det sammen med andre ny-høstede frugter og grønsager som børnene medbringer.

Til alle årstidsfester er der forberedelser som vi sammen med børnene arbejder med i tiden op til. Det er et fælles projekt som alle er med til på hver deres måde, og til sidst nyder vi resultatet til årstidsfesten. Alle børn er således lige og en del af et fællesskab, hvilket skaber glæde og sammenhold. Årstidsfesterne gentager sig år efter år. Ikke med nøjagtigt samme indhold men med samme stemning. Det 3-årige barn vil således opleve at alt er nyt. Det 4-årige barn vil opleve en vis genkendelighed og det 5-årige barn vil opleve, at have styr på, hvad der skal foregå til den pågældende årstidsfest – Dette kalder vi at mestre. Barnet vil i sit sidste år i børnehaven mestre mange af de fester og forberedelser – derfor kaldes dette sidste år i børnehaven for Kongeåret.

FORBEDRINGER:

Vi arbejder løbende på at tilpasse vores årstidsfester ud fra de erfaringer vi får. Alle fester forberedes og evalueres på vores personalemøder.

KØKKEN

FYSISK BØRNEMILJØ:

Eventyrhuset køkkenet er placeret midt i institutionen i vores fællesrum.

Køkkenet er med 2 vaske, komfur, køle-fryseskab, opvaskemaskine og ovne.

Køkkenet er U-formet og på bagsiden af køkkenbordet, ud mod stuen, er der lavet et trappetrin som børnene kan stå på, når de er med i køkkenet.

HYGIEJNE:

Alle overflader i vores køkken bliver rengjort dagligt. Køleskabe rengøres 1 gang om ugen.

Skraldespande tømmes mindst 2 gange dagligt.

Vi har tjeklister, som en del af vores egenkontrol. Vores egenkontrol består blandt andet af temperaturmåling af varme retter samt datomærkning af fødevarer i brudt emballage.

Køkkenet bliver løbende vedligeholdt efter behov.

ÆSTETIK – SANSEOPLEVELSE:

I Eventyrhuset bliver der lavet varm mad hver dag og bagt rugbrød og boller. Der dufter så snart man træder ind ad døren. Mange børn kender allerede dagen på duften og ved hvad de skal spise til frokost. Når børnene bliver afleveret om morgenen vil de således altid opleve at der bliver lavet mad i køkkenet og gjort klar til dagens måltider.

PSYKISK BØRNEMILJØ:

I Eventyrhusets køkken er der mulighed for at lukke af for børnene hvis det er u hensigtsmæssigt at de kommer for tæt på komfur, ovn osv. I køkkenet trækker børnene stole hen til vasken når de vil hjælpe med at vaske op. Børnene er med i køkkenet og deltager med f.eks. at skrælle og snitte

grøntsager ved at stå på trappetige ved køkkenbordet eller ved, at vi tager det hen til fællesbordet. Alle børn lærer, hvordan de skal færdes i køkkenet, så det bliver en god og tryk oplevelse for alle.

LÆRINGSMILJØ:

Børnene i vuggestuen deltager ikke direkte i madlavningen, men ser med når de voksne laver mad og dufter til den gode hjemmelavede mad. Børnene kan inddrages ved fx bordvask, hvor vi laver sæbeskum som børnene så fordeler på spisebordet med små skurebørster.

I børnehaven kan børn både være med til at bage og ordne fx gulerødder eller frugt. Nogle gange kan de også komme op på en taburet og stå og røre i gryden, mens en voksen ved siden af sørger for, at det sker på forsvarlig vis.

Der kan opstå mange snakke, især i børnehaven, hen over madlavningen. Snakke om, hvor grøntsagerne kommer fra og hvad der i gryden og hvorfor.

FORBEDRINGER:

Køkkenet skal løbende vedligeholdes

SIKKERHEDSFORHOLD

BØRNS SIKKERHED UDE

- I sommersæsonen (maj – september) bør børnene være udstyret med solhat for at mindske ophedning og skadelig solpåvirkning.
- I sommersæsonen smøres børnene med solcreme hjemmefra, og over middag af medarbejdere i Eventyrhuset når UV-indekset er 3 eller derover.
- Evt. giftige svampe og planter fjernes øjeblikkeligt af medarbejdere i Eventyrhaven. Ved mistanke om indtagelse af giftige svampe og planter tjekkes www.giftlinien.dk øjeblikkeligt.
- Der skal være opsyn med store vandpytter pga. druknefare – ellers skal de drænes.
- Tovværk, snore etc. På over 20 cm, må ikke ligge hen på legepladsen grundet stranguleringsfare.
- Havelågerne sikres
- Alle låger åbnes og lukkes kun af de voksne.
- Alle børn er iført sele i barnevogne/krybber. Vær opmærksom på at selen er afpasset barnets størrelse. For større børn kan der laves anden skriftlig aftale med forældrene om at sove uden sele.
- Barnevognene iføres intakte insektnet.

- Regnslag fastgøres på barnevognene. De må ikke ligge på jorden eller under vognene, hvor børnene kan få fat i dem – pga. strangulerings- og kvælningsfare.
- Børn må ikke køre med andre børn i barnevognene eller hive i barnevognene.
- Barnevognene bremses altid når de står stille.
- Defekt legetøj fjernes grundet risikoen for skarpe kanter og klemte fingre.
- Ved ture ud af huset skal børnene tælles inden afgang, de skal tælles et par gange undervejs samt ved ankomsten tilbage i Eventyrhuset.

BØRNEENS SIKKERHED INDE

- Brøds-kæremaskiner, knive og sakse holdes uden for børns rækkevidde.
- Plastikposer holdes uden for børns rækkevidde i stuerum og garderober grundet kvælningsfare.
- Medarbejderne i vuggestuen sikrer sig, at der ikke er legetøj eller smågenstande på gangarealerne og stuerne, som udgør en kvælningsrisiko.
- Ved allergier iværksættes særlige forholdsregler.
- Farver, bivoks mm. bruges med voksenopsyn i vuggestuen og placeres efterfølgende utilgængeligt for børn. Tjek gulvet for voks og farver.
- I vuggestuen bedes forældrene være opmærksomme på, at børnene ikke medbringer småting, der kan udgøre en kvælningsrisiko for de mindste, der putter alt i munden.
- Børn på puslebordet forlades ALDRIG! Barnet tages med eller lægges på gulvet, hvis det er nødvendigt at gå.
- Krus og kander med varme drikke placeres uden for børns rækkevidde.
- Varme gryder placeres ligeledes uden for børns rækkevidde.
- Levende lys slukkes altid, når den sidste voksne forlader rummet grundet især fyrfadslysens eksplosionsfare.
- Der må aldrig være levende lys i rum hvor man ikke opholder sig.

- Defekt legetøj fjernes eller repareres grundet skarpe kanter og klemte fingre.
- I vuggestuen er medarbejderne opmærksomme på ikke at stille ting fra sig på kanten af bordene, hvor børnene kan nå sagerne og få dem ned i hovedet.
- I vuggestuen efterlades et barn aldrig uden opsyn.
- I vuggestuen efterlades et barn aldrig siddende alene i Trip Trap stolen selvom der er bøjle

BØRNS TRIVSEL OG TILKNYTNING

Det er utroligt afgørende for alle børn trivsel, at der er en stærk tilknytning til de voksne på stuen. Vi arbejder på voksen-barn tilknytning, igennem kontakten til forældrene, som jo har den dybeste tilknytning / relation til deres barn. Det betyder, at vi i dagligdagen sørger for, at vi får hilst ordentligt på hinanden ifm. aflevering og afhentning af barnet.

Hvis der er en god positiv relation/kontakt mellem forældre og de voksne på stuen, vil barnet have meget lettere ved, at knytte sig til pædagogerne.

Hver morgen holdes der samling. I vuggestuen er det i forbindelse med morgen grød/brød. I børnehaven, er der morgenkreds med sange og sanglege som er afstemt alt efter, årstiderne, festerne og hvad børnegruppen har brug for. Til alle morgensamlinger i Eventyrhuset, bliver der sunget godmorgen til hvert enkelt barn og voksen. Dette, er med til at sørge for, at det enkelte barn føler sig set og skaber en bevidsthed om fællesskab.

Der vil altid kunne opstå konflikter i en børnegruppe, men ofte finder børnene selv en løsning på situationen eller de støttes til at løse det i fællesskab med en voksen. Der kan dog opstå situationer, som overskrider børnenes egne kompetencer, og det er her den voksnes indblanding er på sin plads, da det kan kræve en pædagogisk indsats.

Det kan være svært som ny at vide, hvordan man kan hjælpe børnene med deres konflikter. Ligeledes kan det være svært, hvis et barn ikke efterfølger den voksnes anvisninger. Her er det vigtigt at iagttage de erfarne kollegaer og spørge dem til råds. En grundregel er dog, at vi ikke "skælder ud", og at vi bestræber os på ikke at hæve stemmen.

RELATIONS ARBEJDE MELLEM EVENTYRHUSET OG FORÆLDRE

I Eventyrhuset tilstræber vi, at barnet oplever, at der er sammenhæng mellem familien og fællesskabet hos os. Barnet skal opleve gensidigt respekt og imødekommenhed mellem forældrene og de voksne på stuen samt resten af personalet.

I Eventyrhuset bidrager forældre til at vedligeholde hus og have på arbejdsdage, ligesom de inviteres med til fælles arrangementer som lanternefest og sommerfest. Her møder forældrene ikke blot medarbejderne, men også hinanden og hinandens børn, så de kommer tættere på de mennesker og oplevelser, der er vigtige i deres barns hverdag. Sådanne arrangementer bidrager

til, at barnet oplever sammenhæng mellem familie, Eventyrhuset og forældre, så de føler medansvar for dagtilbuddet.

Forældresamarbejdet sker også i forældrebestyrelsen, på forældremøder og ved individuelle samtaler. Pædagogikken i Eventyrhuset bygger på stedets pædagogiske grundlag og læreplan, og pædagogerne er åbne for at orientere om pædagogikken og drøfte den pædagogiske praksis.

En tillidsfuld udveksling mellem forældrene og Eventyrhusets voksne er en forudsætning for, at de sammen kan skabe en tryk ramme omkring barnets liv. Dette samarbejde er særligt vigtigt i perioder, hvor barnet af den ene eller anden grund har brug for særlig omsorg.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER VUGGESTUEN

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING (VUGGESTUE)

Barnets alsidige personlige udvikling er noget der er undervejs hele tiden, også derhjemme. Hos os bliver det præget af vores pædagogiske grundholdninger, samt hverdagens praksis. De 2, (pædagogiske grundholdninger og hverdagens praksis), er vævet ind i hinanden. Vi erfarer samspil og tilknytning som forudsætning for udfoldelse, udforskning og at kunne tilegne sig nye kompetencer.

Barnets grundindstilling til livet er baseret på naturgiven tillid og åbenhed. Udgangspunktet for at bevare denne tillid og åbenhed, er trygge omgivelser, hvorfra barnet kan udfolde, udvikle og udforske verden.

Derfor er vi meget opmærksomme på at etablere en god relation til både barnet og familien; i indkøringsfasen, og i de daglige ankomst- og afskedsituationer. Gode og trygge relationer er kernen i hele vores tilgang til børnene.

Børnene er fordelt på grupper på mellem 8-16 børn, der er både alders- og kønsintegreret. De voksne er også af forskellige køn, alder og baggrund. Der er et hjertelig, omsorgsfuld og hjælpsom samarbejde medarbejderne i mellem, som lærer børnene noget om disse kvaliteter.

Hverdagen i vuggestuen er struktureret på en rytmisk og genkendelig måde, så børnene får trygheden i det kendte der sker hver dag. Denne kendte struktur varieres i ugens løb, såvel som af skiftende årstider, og de medfølgende naturlige og kulturelle forandringer. Disse afspejler sig i vores årstidsange, leg, fortællinger, bagværk, samt årstidsstemningen vi skaber ved at pynte på stuerne. Vi byder det særlige som hverdagen indebærer velkommen, og integrere det i vores dagsrytme; hvor faste spisetider, madlavning, morgensang og sangleg, ude leg, nærkontakt med det enkelte barn, og kendte pusle- og putte ritualer giver tryghed, samt udfoldelsesmuligheder for det enkelte barn.

Tilknytning mellem barnet og de voksne, samt børnene i mellem er grundstoffet der gør vores pædagogiske hverdag til et levende, glædesfyldt nærende fællesskab. De voksnes fokus er hele

tiden børnene; deres velvære og deres indbyrdes samspil. Vi går foran ved at vise vej, i praktiske opgaver, sang, sangleg og daglige rutiner. Den daglige struktur reguleres efter behov; vi synger lige en ekstra sang ved morgenbordet, mens vi venter på at en ble skal skiftes, eller vi deler gruppen op så de børn der trænger mest til at komme ud og lege, går fra bordet mens dem der er langsommere, får tid til at spise færdige. Gruppeopdeling giver tid og ro til fordybelse. Man kan hjælpe med at vaske bordet af, øve sig med selv at tage overtøj på, eller tage ture i en "klatre op og hoppe ned" leg.

Vi giver børnene plads til at udforske verden, inde som ude, i deres eget tempo. Nogle bliver optaget af at søge efter myrer, se på regnorme, at mærke regndråber i ansigtet eller sand på hænderne. Andre søger en voksens hånd at holde i, og der er tid til at pege, forundres, og sætte ord på omgivelserne.

Til morgensang og i sangleg, lærer børnene sange og ritualer i fællesskabets stemning. Nogle viser spontant, hvad de kan, mens andre har brug for opfordring. Børnene er meget opmærksomme på hinanden; også i deres leg, hvor de finder sammen, griner og pjatter, og opfordrer hinanden til mange forskellige påfund. De nærværende voksne giver plads, med opmærksomhed på at legen flyder hensigtsmæssigt for alle børn.

Vi viser børnene, hvad de må, og forsøger at lede udadreagerende adfærd ind i hensigtsmæssige gøremål. Barnet som ikke kan lade være med at skubbe til dem han/hun går forbi, er stolt og målrettet hvis han/hun har et fad i hænderne som han/hun skal sætte på bordet, eller en sut som en lille kammerat mangler. Kraftfulde udtryk finder udtryk ved at bygge huler, stable grene, eller at rive blade sammen ude i haven.

Børn i udsatte positioner støttes i at indgå i dagens rytme og gøremål og samtidig støttes i at kende sine egne og andres personlige behov. Det tilsigtes at barnet indgår i dagligdagen på så lige vilkår som muligt som de andre børn og støttes i sin egen udvikling med tanke på den nærmeste udviklingszone.

SOCIAL UDVIKLING (VUGGESTUE)

I vuggestuen, er den gruppe barnet går i, dets primær sociale fællesskab, med gradvis og flydende kontakt til den anden gruppe; i ydretimerne, såvel som i den daglig omgang i haven.

Børnene er ofte lige under 1 år når de begynder i vuggestuen, et alderstrin der indebærer et stort behov for trøst, omsorg og tilknytnings mulighed til en primær voksen, for at sikre barnets trivsel

og at støtte det i at finde sig til rette i det nye fællesskab. Derefter, kan barnet begynde, at danne relationer med andre børn og voksne. Det er vores overbevisning og erfaring, at den naturlige nysgerrighed for at søge kontakt med andre børn og voksne, udfoldes af sig selv, når denne primær tilknytning er etableret. Barnets tillid og tilknytningsevne beskyttes herved, og barnets naturlige interesse udvider sig til de andre børn og voksne. Venskaber og relationer viser sig spontant. Nogle er ligeværdige og kærlige, mens andre skal have hjælp til at fungere, f.eks. hvis det ene barn er stærkere og mere bestemt end det andet.

På de forskellige udviklingstrin børnene gennemgår i et- og toårsalderen, er egentlige sociale kompetencer noget de er ved at øve sig på. Det er altafgørende, at børnene har nogle empatiske, omsorgsfulde voksne omkring sig, som de kan spejle sig i, for at lære hvordan de passer godt på hinanden. Vi viser dem, hvordan man passer godt på dem selv og legekammeraterne og børnene efterligner det vi gør. Børnenes naturlige omsorgs følelse bliver herved aktiveret, og de øver sig på at være gode ved hinanden.

Vi ved også, at børnene er impulsive, og at deres frustrationer kan nemt komme til at gå ud over vennerne. I disse tilfælde, er den voksnes opgave at anerkende og rumme frustrationen, og samtidigt vise omsorg for begge børn.

Børnene på dette alderstrin kan sagtens se og rumme, at der er forskel mellem dem. At Anna på 1 år, har brug for sin sut, og at blive puttet hurtigst muligt efter frokost, mens Peter og Signe på 2,5 år får lov til at bygge hule, er helt naturligt. Samtidigt bliver børnene inspireret af hinanden, og vil gerne med tiden, prøve det samme. Det kan sagtens være at Peter og Signe beder om deres sutter, at putte med i hulen, når den er færdig; og at Anna øver sig i at bygge hule så snart hun har lært at gå. At både acceptere forskellighed i nuet, samt at gerne ville gøre det samme som de andre, ligger som naturlige tendenser i børnene. Dette giver vores pædagogiske ramme rigelig plads til - alt efter behov.

Børn i udsatte positioner støttes ekstra i at udvikle sig socialt. De helt små børn skal nogle gange have lidt ekstra tid, hvor de voksne ikke forhaster det sociale. Vi giver barnet ret til at få styr på egen mestring inden at den sociale mestring indtræffer. Barnet skal føle sig tryk og have tillid til at vi passer godt på dem, så de støttes optimalt i deres udvikling. Barnet får ekstra voksenkontakt og støtte i at danne relationer fx hvor der tages udgangspunkt i barnets egen leg som kunne være en bil-leg - her kan den voksne inspirere til, at der kan komme en mekaniker (som er et andet barn) eller en til at lægge asfalt eller lign. Det lidt større barn kan også støttes ved at den voksne inviterer 1-2 andre børn ind for at dække bord eller andet og hjælpe sammen.

KOMMUNIKATION OG SPROG (VUGGESTUE)

Barnet i vuggestuealderen er i gang med at tilegne sig sine første ord, sine tanker, samt evnen til at udtrykke sig både verbalt og kropsligt. Det er de voksnes opgave at formidle sprog i den daglige kommunikation og gøremål, i sang og leg, gerne med empati, indføling og livsglæde.

Barnet begynder med at lytte og efterligne, det som det hører omkring sig. Efterhånden øver det sig i at sige ordene, og at koble dem med omverdenen ved at nævne ting omkring sig, sine kropsdele, sit tøj mm. Vi støtter denne læringsproces ved f.eks. at følge barnets pegegestik, og sætte ord på det som barnet peger på. Øvelsen er hele tiden at følge barnets intention, og at give en respons der både svarer dets behov, samt giver sproget nye nuancer som barnet kan tilegne sig.

Vi støtter børnene i at kommunikere med hinanden, ved f.eks. at hjælpe dem med at sætte ord på deres ønsker og følelser, og ved at guide samspillet. Klara vil gerne have bilen som Alex har, og er ved at hive det ud af hans hånd. Den voksne sætter sig på hug hos børnene, anerkende at bilen er rigtig sjov at lege med, men lige nu er det Alex der har den. Der foreslås at vi finder en anden bil som Klara kan lege med.

Årstidssangene, sanglege og fortællinger, der er en integreret del af vores hverdag, er fyldt med sprog, stemning og glæde i samvær. De binder vores stuefællesskab sammen, forbinder os med resten af vores vuggestue og børnehaven, og bygger bro videre til familierne og vores fælles kulturarv. Vi bruger kropslige fagter mens vi synger, hvilket gør at selv de mindste børn uden sprog, kan være med. Vi iagttager, at de er meget optaget af dette, og kan se, at de ofte er et skridt foran. Vi ser, at de kender hinandens navne og behov, og at hvert enkelt barn bliver set og rummet, når vi f.eks. synger godmorgen til hvert enkelt navngivet barn. Vi anerkender deres spontane forslag og bidrag midt i sangene, ved at nikke anerkendende, og inddrager forslaget i seancen.

Børnene er kreative med sproget i deres indbyrdes leg. Mens de bygger baner eller huler, kan vi høre, hvordan de udvikler og forandrer det de har hørt, med f.eks. at ændre på en fortællings rækkefølge, eller introducere dukkerne eller deres familiemedlemmer med ind i legen. Deres skabende evner kommer til syne, og bliver en del af den fælles leg.

Børn i sproglige udsatte positioner støttes på samme måde som de andre børn, dog med en tættere voksenkontakt og opmærksomhed – der foretages iagttagelser og evaluering på om der skal støtte fra PPR og laves ekstraordinære sprogvurderinger.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE (VUGGESTUE)

Det lille barns måde at undersøge verden, og at lære sig selv at kende, er igennem dets sanser og kropslige udfoldelse. Fra det kommer ind ad døren om morgenen, indtil det tager hjem om eftermiddagen, er barnet hele tiden i gang med at sanse, bearbejde indtryk og agere igennem sit kropslige udtryk. Dette er naturligt, men da vi passer mange børn samtidigt, er det nødvendigt at vi strukturerer dagen, med plads til mange former for sansninger og aktivitet. Strukturen varetager det enkelte barn, børnenes indbyrdes samspil samt stuens samlede dagsrytme. Det giver børnegruppen en kendt ramme som de frit kan udforske og udtrykke sig i.

Vores rytmiske hverdag veksler således, mellem struktureret samlinger og plads til spontane udfoldelse, med plads til den naturlige kropslige impulsivitet der kendetegner det lille barn. Et eksempel er, når vi synger oprydningssange kl. 8.50. Børnene ved, at nu skal vi rydde legetøjet på plads, og kravle op på stolene ved spisebordet. Nogle har været i gang med at kravle op og glide ned fra sofaen. De kigger måske med et glimt i øjet, og prøver en gang til. Et andet barn løber ind fra det andet rum, og prøver at putte sig i sofaen, selvom hun ved vi skal op til bordet. Andre kravler op på andre børns stole, inden de finder deres eget. Hvert enkelt barn ved egentlig godt, hvad der skal ske, og samtidigt udforsker de, om det kan gøres på en anden måde. Vi ser, at barnets samarbejdsvilje er blandet med impulser til at udtrykke og udfolde noget andet. I denne situation, synger vi videre, og lige så stille hjælpe børnene til rette på egen stol. En af de voksne begynder at synge andre kendte sange, med håndfagter, og hurtigt falder gruppen til ro i den kendte stemning der breder sig, hvor vi smiler, ser hinanden i øjnene, og mødes i glæden mens vi synger. Der har været en glidende overgang fra egen vilje og kropsudfoldelse, til fællesskabets samhørighed hvor det enkelte barn fortsat deltager præcist som det nu kan og vil.

Børnene lærer og udvikler sig gennem legen og for at kunne imødekomme dette på bedst muligvis forsøger vi at give børnene nogle trygge rammer hvorfra deres tillid til egne evner vokser og derved bedre kan udforske og erobre verden. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og møder barnet der hvor det er i sin udvikling.

Stuerne er indrettet med plads til fordybelse og opdagelse i børnehøjde. Man kan kravle op og ned, udforske alle aspekter af borde, stole, hylder, vinduer, døre, vandhane, mm. Der kan tumles, puttes, trilles, bygges hule, og løbe eller flyve i en struktureret leg. I dagligdagens gøremål, er der også en masse motoriske udfordringer, når barnet, med hjælp fra de voksne, skal kravle op og ned ad puslebordet, når de øver sig i at holde bestik mens de spiser, eller når de tager overtøj af og på.

Egentlige løb, og større armbevægelser er der plads til i vores have, hvor vi er de fleste formiddage året rundt, og ligeledes om eftermiddagen i sommerhalvåret. Her ser vi, hvordan børnene iagttager, sanser, registrerer, og sætter i bevægelse, på hver sin måde. Der er mange forskellige muligheder for, at øve både fin og grov motorikken i form af forskellige underlag og sand. Børnene kan klatre på bænke, grene og bakker. Der samles blomster, pinde, eller blade. Der mærkes brisen eller blæsten, og peges på mågerne, skyerne eller flyet på himlen. En vognmand ankommer med et læs varer, og børnene stimler sammen ved lågen; iagttager, fortæller, vinker og hilser på.

En del af hverdagen er at mærke sine behov. Om man har stukket sig, fryser på hænderne, har lavet i bleen, eller er træt og sulten er nogle af kropsfornemmelser som børnene henvender sig til de voksne med. Trygheden i fysisk nærhed til en voksne, er også noget som nogle børn søger. Vi ser hvordan den fysiske nærhed af en kendt voksen i hånd, eller i favn, beroliger barnet, som efterhånden vover sig ud på egne ben af nysgerrighed.

Vi har en ekstra opmærksomhed på børn i udsatte positioner, da en stagnering eller tilbagegang af udviklingen inden for krop, sanser og bevægelser kan være tegn på, at der er noget andet på spil i barnets liv. Børnene støttes af pædagoger og fra PPR vil der samarbejdes med ergo- og fysioterapeuter.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE (VUGGESTUE)

I vuggestuen vægter vi, at der udenfor så vel som indenfor, er tryghed og tid til leg og fordybelse. Ud fra trygheden, har nysgerrigheden hos det lille barn, nemmere ved at blomstre og blive motiveret. Dette hjælper vi naturligvis på vej, ved også selv, at være nysgerrige og engagerede i det som naturen har at tilbyde os.

Vi har i vuggestuen en rigtig dejlig have som tilbyder mange forskellige oplevelser i form af træer og buske, både med og uden frugt og bær, bakker, sandkasser, blomsterbede mm. Vi har også et lille skovområde, der er indhegnet, hvor vi frit kan løbe rundt i skovbunden.

Vi forsøger at beskæftige os med naturen på en nysgerrig og omsorgsfulde måde og derigennem er vi med til at vise børnene at vi passer på naturen både hvad angår planter og dyr. Børnene får lov at se og møde naturen i deres helt eget tempo og får gennem et årsforløb lov til at opleve planter der vokser, frugter der bliver modne og kan spises, ting der går i forrådnelse, regnorme i

jorden samt blade der skifter farve og falder af træerne. Børnene får også mødt naturens elementer i form af, sol, regn, sne, blæst, kulde, varme. De mærker solens varme, frostens bidende kulde. De leger med mudder, græs, og plukker blomster og grene til vaser indendørs. De elsker at hjælpe til med at rive efterårsbladene sammen, kaste dem op mod vinden, se hvordan vinden tager dem i sin dans, og hvordan de daler til jorden igen. Når vi er indenfor tænder vi levende lys til måltiderne, og vi synger om naturen i årstidsbestemte sange og pynter vindueskarmene med bl.a., krystaller, silke, uld samt blomster, grene, kogler og sten, som naturen har at tilbyde året rundt.

At børnene lærer om årsag og virkning i naturen, kan vi se på deres undrende ansigter, og hvordan de går på opdagelse. Nogle fortæller, hvad de oplever; andre suger det til sig, og måske peger, eller siger et ord, der giver anledning til en snak med en voksen, eller et andet barn. De ser fuglene bygger deres rede, og hører hvordan de små fugleunger pipper oppe fra rederne. Vi ser hvordan børnene synger eller fortæller, mens de leger. Helt af sig selv kan de begynde at tælle " en pind til dig, en til dig, mange pinde!". Deres sproglige og kognitive forståelse bliver inddraget og udvidet, når vi f.eks. rydder alle krybberne op, og stiller dem en efter en tilbage i skuret og vi tæller vognene. Børnene mærker hvordan de bliver plaskvåde når det øser ned med regn, eller hvordan solen varmer dem indtil de bliver for varme, og skal tage overtøjet af.

Således er naturen indbygget i vores dagligdag. Den er et "læringsrum" hvori vi færdes daglig, og hvor hver dag er rig på oplevelser.

Vi er samtidig opmærksom på, at naturen er en voldsom sansning for det lille barn og nogle dage er naturen/vejret for voldsom en sansning og vi finder derfor en aktivitet indendørs. Eller vi deler gruppen op fx de store går ud og sanser, løber og leger vildt og de små bliver indenfor, hvor roen giver andre muligheder fx øve sprog og sociale færdigheder.

Naturen har ofte et fantastisk rum til børn i udsatte positioner. Her er der ikke så meget larm og der er plads til større armbevægelser. Der er fine sansninger fx vinden i ansigtet, bladenes sitren, fuglenes sang osv.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB (VUGGESTUE)

Det etårige barn i vuggestuen, er i en udviklingsfase hvor dets primære behov er udvikling af egne grundlæggende færdigheder. Såsom at gå, spise, lege, tale og tænke. Det er åbent overfor sine omgivelser, men oftest kun i kraft af trygge kendte relationer, kan barnet rumme at indgå i forskellige fællesskaber.

Det grundlæggende fællesskab er familien og dernæst vil det ofte være fællesskabet i barnets vuggestuegruppe, der er det næst vigtigste, i barnets liv. De to arenaer, er i denne alder tilstrækkeligt for barnets behov for læring og udvikling.

Barnet indgår ivrigt, iagttagende og engageret i de kreative processer der udfolder sig på stuen og vælger næsten altid at være med, når vi laver fælles aktiviteter ved bordet, på gulvet, i haven eller hvor vi nu er henne.

Ligeværdighed er en selvfølge børnene imellem. De tendere at søge relationer med dem der er bedst at lege med, og de voksne giver plads til dette, og samtidigt søger at bygge bro mellem børnene på kryds og tværs af gruppen.

Vi har den glæde at kunne udveksle med vores nabo vuggestue gruppe, hvilket giver inspiration til nye lege, sang og variationer af den kendte struktur. Der er andre børn, der siger eller leger noget ukendt og det er spændende at indgå i et nyt fællesskab, når man er klar til at udvide sin horisont.

Når børnene er over 2 år, vokser deres interesse for omverdenen, og de kan have stor glæde af at komme på besøg i vores børnehave. Det er spændende at hilse på andre børn, se en anderledes stue, udforske den større legeplads, og prøve at lege med hidtil ukendte ting. Man hører et helt nyt eventyr, der er flere vilde lege, spændende lege, rollelege mm. Verden udvider sig herved, og barnet kommer derefter tilbage til den kendte ramme i vuggestuen med nye erfaringer, og glæder sig til det næste besøg.

Vores sommerfest, hvor børnehaven og vuggestuen er samlet med forældrene, er en stor og skelsættende begivenhed for børnene, hvor det kendte ramme udvides og nuanceres. Når "Lucia optoget" fra børnehaven vandrer med lys og sang igennem vuggestuen, en tidlig december morgen, bliver alle helt stille, kigger med store øjne, lytter, og bagefter smager de små brød de har fået.

I morgensangen, og sanglege introducerer vi forskellige sange og leg der afspejler husets traditioner, kendte fortællinger, samt ny og anderledes skik som nye medarbejder har med sig. En sang på engelsk, tysk eller spansk får alle til at spidse ørene efter ukendte lyde. I fordybelsesleg kan børnene udforske at forme kager med en ske, en kagerulle eller fingrene. De samme redskaber kan bruges til modellervoks, eller salt dej. De er med til at skrælle eller skære grønsager og frugt i køkkenet, og se hvordan disse bliver forarbejdet videre til mad. At rive

silkepapir til en lanterne, filte uld til påskeæg, klippe papir til en fugl, eller vikle garn om en kugle som bliver til en bi; alle disse hører til kreative processer der hos denne aldersgruppe bygger bro mellem natur og kultur, og befordre udvikling af børnenes æstetisk sans.

I fællesskabet støttes børn i udsatte positioner med en ekstra opmærksomhed, da det ofte er her at det kan være svært. Det tilstræbes, at det pædagogiske personale, får det udsatte barn med i fællesskabet, men på en måde, hvor det stadig er på barnets individuelle niveau og man tilsigter udvikling efter barnets nærmeste udviklingszone.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER BØRNEHAVEN

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING (BØRNEHAVE)

Den personlige alsidige udvikling af barnet er noget der sker hele tiden, hver dag i små bider. Barnet starter med at danne relation til én voksen i starten, da udgangspunktet for at kunne udvikle sig er tillid. Tilliden bliver opbygget af at have en tryk dagligdag med faste rytmer og forudsigelighed. Vi starter hver dag med at møde barnet og dets forældre med en varm velkomst. Det er vigtigt for os også at hilse pænt på barnets mor og far i barnets nærvær, da det er med til at styrke relations dannelsen til barnet.

Barnet skal have en følelse af at blive set, hørt, forstået og anerkendt og dermed styrkes selvtilliden og selvværdet. Barnet kan herved nemmere opleve sig selv ind i verden, i en gruppe og i forhold til de voksne. I vores morgenkreds synger vi godmorgen sang, hvor hver enkelt barns navn bliver nævnt også de børn som ikke er til stede, da vi viser de andre børn at de er i vores bevidsthed, også når de ikke er til stede, det er vigtigt ikke at blive glemt.

Barnets måde at opleve verden og sine omgivelser på, gør at det naturligt lærer bedst gennem efterligning, ved at lade sig inspirere af de voksnes handlinger og meningsfulde gøremål i praktiske og kunstneriske arbejdsprocesser. Børnene starter med "at opleve" som senere bliver til "at kende", for til sidst at blive til "at mestre". I vores høsttid har vi kornkværne som ved manuel kraft, maler kornet til mel. De 3-årige iagttager de voksne og de store børn maler kornet til mel, året efter kan de selv forsøge at male kornet, men oftest uden mestring, dette sker typisk året efter altså i 5 års alderen, hvor barnet nu har iagttaget, afprøvet og kan nu mestre det at male korn til mel.

Vi italesætter ikke ting og objekter som kønsbestemte, da en dreng gerne må være prinsesse og en pige gerne må være ridder, på samme måde skal alle børn også have mulighed for at afprøve forskellige roller / lege uanset om de er store, små eller kommer fra forskellig baggrund. Vi vil

dermed gerne bidrage til at alle børn føler sig værdifulde, livsduelige og udvikler en stærk billeddannelse og fantasi. Vi styrker børnenes billeddannelse igennem det daglige eventyr som gentages mindst en uge i træk. En stærk billeddannelse er nødvendig for skabe gode mentaliserings evner, som gør børnene i stand til at være rummelige overfor forskelligheder både hos sig selv og andre. Vi mener, at en stærk indre billeddannelse er en forudsætning for fremadrettet, og senere i sit liv og udvikling, at kunne være innovativ, fantasifuld, at kunne fordybe- og koncentrere sig.

Vi lader børnene skabe frit ud fra deres idéer i situationer, hvor de eksperimenterer og arbejder med farver, maling, ler, bivoks og andre materialer eller selvopfundne lege og vi hjælper på vej hvis det er nødvendigt. Efter vores morgenkreds er der fri leg på stuen. Vi snakker om, hvor de forskellige børn kunne tænke sig at lege henne, Eks: To børn melder sig på legekøkkenområdet og går i gang med en rolleleg hvor den ene er hund og den anden hundepasser. Undervejs i legen får børnene brug for noget der kunne være hundemad og spørger så den voksne om de må få nogle kastanjer, senere i legen for de brug for at bygge et hus og spørger så, om de må få nogle tæpper. Sådan sker det 4-5 gange i løbet af legen, hvor børnene har brug for ting til deres leg, så den kan få lov til udvikle sig videre. Legen rykker undervejs også fra legeområde til legeområde men uden at det skaber konflikter da de børn der lige havde været der selv havde rykket til et nyt sted. Til sidst i legen bliver der dog konflikt da legen rykker hen til et område hvor der allerede er børn der leger og de har ikke lyst til at der kommer flere. Der opstår en konflikt, men den voksne som har iagttaget forløbet får inkluderet de 3 andre børn i legen ved at inddrage dem i hundelegen og italesætter de 2 børns ideer, med det fine hus bygget af tæpper, den dejlige hundemad af kastanjer etc. Da barnet der styrede hundelegen, føler sig set, hørt og anerkendt giver hun plads til at der kommer én mere hundepasser mere samt 2 nye hunde.

De store børn opfordres til at tage vare på de mindre, lege med dem og hjælpe dem. De påskønnes for deres indsats og får ad den vej tro på egne evner og betydning. De små børn får ad den vej bedre kontakt til og lærer noget af de store og bliver set og værdsat. Eks: en femårig hjælper en treårig i tøjet i garderoben.

Børn i udsatte positioner støttes i at indgå i dagens rytme og gøremål og samtidig støttes i at kende sine egne og andres personlige behov. Det tilsigtes at barnet indgår i dagligdagen på så lige vilkår som muligt som de andre børn og støttes i sin egen udvikling med tanke på den nærmeste udviklingszone.

SOCIAL UDVIKLING (BØRNEHAVE)

Den sociale udvikling finder sted både i store og små forsamlinger. Det sker når alle er til stede i en kreds eller en sangleg, ved spisesituationer, men det sker også når børnene i den frie leg, er sammen i større eller mindre grupper. Det sker på tværs af hjem og institution, mellem voksne og børn og børn i mellem. Vores vægter højt en opmærksomhed på at vores kultur præges af hvordan vi er overfor hinanden, hvordan vi taler til hinanden, hvordan vi ser på naturen, på dyrene osv. er alt sammen ting der bidrager til den sociale udvikling.

Vi afholder hver dag samlinger; morgensang og eventyr.

I de forskellige sanglege er der stor mulighed for social udvikling, dette sker da indholdet kan variere meget fra sangleg til sangleg, en række begreber der kan komme i spil, er f.eks.:

1. At tale i forsamling.
2. At synge sammen som gruppe
3. At sætte ord på følelser
4. At sætte egne grænser.
5. Byde ind med, hvad man vil/har lyst til
6. Nonverbal kommunikation – aflæse hinanden.
7. Vente, lytte, holde sig tilbage
8. Behovsudsætte

Eksempel på sangleg

I denne sangleg står børnene i en rundkreds, hvor et barn kommer ind i midten og udser sig en ven, som barnet skal danse med og de to børn danser, imens de andre børn synger og klapper. Derefter er det det andet barns tur til at tage en ven og sådan gentager det sig indtil alle børn har været inde i midten og danse med en ven.

Her lærer barnet at være i centrum i kredsen, at udvælge sig en af de andre børn, at komme tilbage til kredsen og være en del af den store gruppe, som må vente på at blive budt op til dans. De lærer, at have øje for, hvem der har prøvet og hvis tur det kunne være næste gang, så alle får mulighed for at prøve. Den voksne har her mulighed for at se, hvilke børn der vælger hvem, se hvilke børn der har nemt ved at stå i midten og hvem der helst vil være i periferien. På den måde kan den voksne fremadrettet tilrettelægge sanglegen sådan, at det enkelte barn får lov til at øve sig på det der er svært for dem, ind i det sociale fællesskab. Det generte barn kan komme til at øve sig i at stå i midten og det ivrige barn må øve sig i at holde sig tilbage.

De sociale færdigheder og spilleregler de lærer i sanglegen kan de tage med ud og bruge i andre sammenhænge.

I vores hverdag arbejder vi ud fra, at de voksne er forbilleder for børnene. Den måde som de voksne er over for hinanden og overfor børnene, er retningsgivende for, hvordan børnene reagerer overfor hinanden. Det smitter af i en børnegruppe, hvordan den voksnes toneleje, samt valg af ord. Vi bestræber os på, at den indre følelse hænger sammen med det vi udtrykker os omkring, således at vi bliver autentiske voksne. Ved at børnene kan spejle sig i en autentisk voksen, altså en voksen der også er i kontakt med sine følelser, hjælper vi børnene med at sætte ord på og støtte dem i deres følelsesliv og udvikling, der gør det nemmere at stimulere evnen til at udvise empati. Gennem den gode relation vi forsøger, at få til alle børn, vil det forekomme børnene naturligt, at ville efterligne de voksnes handlinger og gøremål. Dette kan f.eks. komme til udtryk ved at den voksne med glæde sætter en ære i, at der efter endt leg bliver ryddet fint op på stuen. Barnet med en stærk tilknytning til den voksne, kan da selv begynde at finde glæden ved at rydde fint op efter sig og her kan den voksne så anerkende, rose og vise barnets færdigheder frem, således at de andre børn også får øje på den kvalitet ved barnet. Det kunne også være mange andre ting barnet gjorde, som den voksne var med til at fremhæve. Et udsat barn kan blive vist frem i et positivt lys, ved at man retter empati, glæde og omsorg for det udsatte barn, både verbalt men også med kropssprog og mimik og så kan de andre børn efterligne det og selv afprøve i andre kontekster.

Børn i udsatte positioner støttes ekstra i at udvikle sig socialt. De helt små børn skal nogle gange have lidt ekstra tid, hvor de voksne ikke forhaster det sociale. Vi giver barnet ret til at få styr på egen mestring inden at den sociale mestring indtræffer. Barnet skal føle sig tryk og have tillid til at vi passer godt på dem, så de støttes optimalt i deres udvikling. Barnet får ekstra voksenkontakt og støtte i at danne relationer fx hvor der tages udgangspunkt i barnets egen leg som fx kunne være en bil-leg - her kan den voksne inspireres til, at der kan komme en mekaniker (som er et andet barn) eller en til at lægge asfalt eller lign. Det lidt større barn kan også støttes ved at den voksne inviterer 1-2 andre børn ind for at dække bord eller andet og hjælpe sammen.

KOMMUNIKATION OG SPROG (BØRNEHAVE)

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles gennem nære relation til deres forældre og andre voksne, sproget øves i samspillet med de andre børn. Derfor er den nære relation, voksne og børn imellem den vigtigste faktor for udvikling af et rigt sprogmiljø. Den voksne må være

meget bevidst om sit eget sprogbrug og nuanceringen af denne, da vi fremstår som rollemodeller for børnene.

I hverdagen sætter de voksne ord på de handlinger og gøremål de laver, men i lige så høj grad sætter de også ord på børnenes handlinger og følelser. Vi gør meget ud af at sige, hvad vi gerne vil have børnene skal og undlader at italesætte det vi ikke vil have dem til. På den måde taler vi til barnets vilje og understøtter dets handlinger.

Eksempler der understøtter ovennævnte sprogbrug:

Du må gerne kravle ned fra vindueskarmen
Alle børnene må sidde stille når vi spiser
Du må gerne være sød ved din ven

Jeg går lige op i køkkenet og henter gulerødderne, i må gerne blive siddende i kredsen i mens, jeg kommer tilbage til jer lige så snart jeg har skåret gulerødderne ud og lagt dem i skålen.
Prøv at se ud ad vinduet solen skinner, jeg bliver så varm og glad når jeg mærker solens stråler.

Hov, jeg kan se at du blev rigtig ked af at Peter tog din bil, skal vi ikke gå hen og spørge Peter om vi må få den tilbage

Prøv at se Line og Clara klatre rundt i træet det ser bare så sjovt ud, kunne du tænke dig at prøve?

Jeg vil gerne hjælpe dig med at spørge om du må være med.

Av, prøv lige at se Povl, så ked af det han blev, jeg syntes vi skal gå hen og give ham skovlen tilbage.

Vi forklarer ikke verden, men vælger i stedet at fortælle om den. I den sammenhæng er det vigtigt at vi i fortællingerne gør sproget så nuanceret som muligt for at børnene får mulighed for at udvide deres ordforråd og begrebsdannelse

Gennem sproget giver vi billeder som børnene kan forbinde sig med både følelsesmæssigt og sjæleligt. I vores eventyr fortællinger kan der af og til være gamle fremmedord som børnene ikke forstår, men bare hører klangen af. Ved at vi ikke forklarer hvert eneste ord, bidrager vi til den frie tænkning og fantasi. Herved går vi heller ikke ind og definere verden for barnet, men lader dem i stedet udvikle sig til individer med fri tænkning.

Gennem årsrytmen og de hertil årstidsbestemte sange og sanglege får børnene mulighed for at stifte bekendtskab med mange forskellige ord og udtryk. Vi laver også en masse rim og remse lege, hvoraf nogle måske har fokus på et bestemt bogstav for at sætte fokus på udtalelsen af en bestemt lyd. Vi forsøger også at bruge mange fagter og bevægelser i vores sanglege og eventyr, da børnene nemmere kan lagre og koble lyde, ord og sprog på bevægelser, heraf ordsproget "jeg hører og jeg glemmer – jeg ser og jeg husker – jeg gør og jeg forstår".

Vi er som voksne og pædagoger bevidste om at bruge understøttende sprogstrategier som bl.a. er at bruge åbne spørgsmål frem for lukkede. Dette gør vi for at fremme en form for "ping pong" samtale hvor vi undervejs, understøtter og motivere barnet til at fortælle og holde samtalen i gang.

Sprog udvikling handler også om at kunne lytte, her italesætter vi ved de forskellige måltider i løbet af dagen, at børnene må finde deres hviskestemmer frem for at nuancere deres sprog og få en forståelse af, at kunne tale højt og lavt. Vi har somme tider også fortælle-runder, hvor hvert enkelt barn efter tur får lov, at fortælle, hvad det har på hjerte, enten hvad der er sket i weekenden eller afholdte ferier og her må de andre børn afventende sidde og lytte, indtil det bliver deres tur.

Børn i sproglige udsatte positioner støttes på samme måde som de andre børn, dog med en tættere voksenkontakt og opmærksomhed – der foretages iagttagelser og evaluering på, om der skal støtte fra PPR og laves ekstraordinære sprogvurderinger.

SPROGINDSATSEN I EVENTYRHUSET

Den sprog ansvarlige i børnehaven har mulighed for, at lave særligt tilrettelagte sproglige aktiviteter med de børn der kunne have brug for det.

Børnene blive sprogvurderet efter Hjernen og Hjertet.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE (BØRNEHAVE)

I vores hverdag er der en god afveksling mellem ro og aktivitet. Fra institutionen åbner, er der fri leg på stuen, dette involverer stimulering af finmotorik som at tegne, klippe bygge med klodser og lege med glaskugler. Til det mere grovmotoriske, hvor børnene flytter på stole og borde for at bygge huler og hopper og ruller rundt. Kl. 09.00 starter vores dag med samling, hvor vi laver sanglege, som kan være fra de mere direkte kropsorienterede gymnastiske lege til mere sarte og ikke nødvendigvis italesat, men stadig kropslige sanglege. Efter endt sangleg er det tilbage til roen og vi sidder ved bordene og spiser formiddagsbrød. Altså er det en blanding af ro og aktivitet i den frie leg, hvor vi som voksne hjælper og guider børnene hvis det er nødvendigt og i kreds situationen er det voksenstyret for intentionelt at veksle mellem ro og aktivitet. Herefter skal vi ud i haven og lege og her er der igen fri leg i haven. I garderobe / toilet situationen er der rig mulighed for at øve hjælp til selvhjælp. Altså at tage overtøj og sko af og på. Toiletkulturen, hvor alle børn skal en tur forbi toilettet, er også med til at opøve kropslig fornemmelse i at mærke om man skal på toilet. Denne opøvelse bærer oftest frugt, når børnene kommer i 3-4-årsalderen, hvor de her begynder selv at kunne mærke, om de skal på toilettet eller ej, hvor det indtil da ville resultere i børn der enten kom til at lave i bukserne eller lige havde fået tøj på, var kommet udenfor, for så at finde ud af at det skulle på toilettet.

Haven og den omkringliggende skov og vores grønne områder, byder på mange forskellige muligheder til kropslig aktivitet og til ethvert behov. Der er bakker man kan løbe op og ned ad, træer man kan klatre i, sandkasser, gynger og et stort grave område til spader og store skovle. Ud over det, kan børnene gøre brug af forskellige redskaber som koste, river, trillebøre og trækvogne, vi har også mulighed for at snitte, save og hamrer. De voksne forsøger, at være så synlige i haven som muligt. Så vi har god føling med, hvad der sker af aktiviteter i haven og vi er ikke langt væk, hvis vi skal se den lille snegl, den lækre sandkage eller den flotte hule som

børnene der er mere i ro og ikke bevæger sig så meget rundt gerne vil vise os. Senere går vi ind og spiser frokost. Ved frokostbordet er der en kultur af stilhed og hviskestemmer således, at der er ro og tid, til at kunne nyde og fordøje sin mad og måske evt. indtryk som måtte have forekommet i løbet af dagen. Efter endt frokost, er der igen fri leg i haven. Kl. 14.00 er der eftermiddagsmad, hvor vi samler børnene enten indenfor eller udenfor og samme stille kultur gælder her når vi spiser. Efter eftermiddagsmaden, er der igen fri leg på enten stuen eller ude i haven. Alle grupper har en eller to ugentlige dage hvor de går i skoven og kan få lov at prøve kræfter med stejle skrænter og bakker, kuperet terræn mm. Udover den rent kropslige og motoriske stimulering har vi i vores have og i skoven rig mulighed for sanseindtryk.

Vi har en ekstra opmærksomhed på børn i udsatte positioner, da en stagnering eller tilbagegang af udviklingen inden for krop, sanser og bevægelser kan være tegn på at der er noget andet på spil i barnets liv. Børnene støttes af pædagoger og fra PPR vil der samarbejdes med ergo- og fysioterapeuter.

Natur, udeliv og science (Børnehave)

Vi har i børnehaven en have som tilbyder en masse forskellige oplevelser. Her kan børnene klatre, kravle på bakker, grave i sand og jord, gynges, snitte og save i træ og finde insekter orme og andet. Vi går på tur i skoven en til to gange om ugen, hvor børnene får lov, at møde naturen i sin rene form. Vi forsøger som voksne at være forbilleder for børnene. Så når vi laver havearbejde, så som at luge bede, plante blomster, feje og rive, får børnene en naturlig lyst til at efterligne det som de voksne gør. Dette kommer sig af den indre glæde og det engagement som den voksne lægger i arbejdet som herved smitter af på børnene.

Vi ser, hører og anerkender det som børnene oplever i naturen og såfremt børnene har spørgsmål af intellektuel karakter, forsøger vi at formidle svarene på en fortællende måde frem for at forklare børnene alting.

En gang om året er børnehaven på Høsttur, hvor vi høster korn, æbler eller andet godt fra bondens høst.

Vi er i børnehaven ude i alt slags vejr hele året rundt og herigennem får børnene lov at følge naturens gang, fra den lille spire der kommer op af jorden, til det modne jordbær vi spiser. Det knastørre sand som i regnvejr kan blive til mudder. Bladene der skifter farve og falder af træerne. Ud over, at vi som voksne er foregangsmænd og kvinder, forsøger vi gennem vores årtidsbestemte sange og eventyr, at formidle og give børnene en naturlig respekt for naturen og dyrene der lever deri. Med respekten for naturen, ser vi også at naturens produkter kan være vores legetøj, blade, nødder, kastanjer, frugter, planter, blomster, kviste, grene etc.

Med vores årsrytme, i børnehaven, har vi også vores årstidsborde som sammen med vindueskarme og andet bliver pyntet med de ting, som naturen har at byde på året rundt. Med den rigtige påklædning er intet vejr dårligt vejr. Vi er, som nævnt tidligere, ude i alt slags vejr og det er med til at give børnene en oplevelse af naturens elementer i form af jord, vand, vind og ild. Ilden kommer til udtryk i vores bål, hvor vi ved vores bål sted laver bål og til tider bliver der også lavede spiselige ting over bålet som, pandekager, fladbrød, popcorn og suppe.

Den begyndende forståelse for matematik kan komme ind i en morgenkreds situation, hvor vi tæller, hvor mange børn vi er i dag og hvor mange vi mangler. Det kan både være i sagte ord, men den voksne kan også holde hænderne oppe med det antal børn der mangler og så kan børnene selv få lov at tælle. I spisesituationer, hvor vi har hjælpere der hjælper med at dække bord, gælder det også om at tælle stole og finde samme antal tallerkner, glas etc. Ellers kan det foregå i dagligdags situationer, hvor den voksne kan spørge et eller flere børn om de f.eks. vil finde x antal af et bestemt materiale, altså 3 pinde eller 5 sten etc. når vi går ind fra haven synger vi "*alle børn skal ind, tag Tre ting med ind*" og børnene finder så tre stykker legetøj som de tager med hen til legetøjsboksen, før de går ind.

Generelt bygger vores pædagogik på oplevelser, erfaringer og fortællinger og ikke så meget forklaringer. Så når vi tapper birkesaft i foråret så er det fordi birketræet var så tørstigt og havde drukket så meget vand, at hvis man borer et lille hul, så kan man få lov at smage på birkens saft. Når vi plantefarver silketørklæder i gryde over bål med æbleblade, så bliver der stort set ikke forklaret. Oplevelsen af at tørklædet var hvidt da det kom i og gult da det kom op er til stor fascination for børnene. Oplevelsen behøver ikke blive ødelagt, ved at blive forklaret til døde, men derimod bliver oplevelsen holdt levende og fantasien kan få lov at bringe oplevelsen og ideerne videre frem.

Naturen har ofte et fantastisk rum til børn i udsatte positioner. Her er der ikke så meget larm og der er plads til større armbevægelser. Der er fine sansninger fx vinden i ansigtet, bladenes sitren, fuglenes sang osv.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB (BØRNEHAVE)

Vores hverdag og generelle kultur i børnehaven er gennem strukturen bygget op på en sådan måde, at vi er med til at give børnene nogle gode vaner. Som at vi går på toilettet og vasker hænder inden vi sætter os til bordet og spiser og det samme gør vi når vi er færdige.

Hvad angår vores mad og måltidskultur prioriterer vi økologi og biodynamisk mad, fra jord til bord. Inden maden bliver der sunget bordvers og under måltidet er der kultur for, at der bruges inde-stemmer, så man kan nyde og fordøje sin mad i fred og ro.

Vi har en rummelighed over for alle børn og alle forældre uanset baggrund, religion og udfordringer. Vi taler pænt til alle, både børn, voksne og forældre. Vi hilser hver dag pænt på både børn, forældre og kollegaer. Vi forsøger at tale til viljen og ikke intellektet, dette gør vi ved at, fortælle i billeder og at have en forundringskultur, som får tankerne og fantasien til at tænke videre frem for at stagnere.

Vi har en inklusionskultur, hvor vi italesætter, at alle leger med alle så vel uden for som indenfor. Ingen regler uden undtagelser, da det selvfølgelig også er okay at lege selv eller i en gruppe uden at andre skal komme og ødelægge eller skabe for store udfordringer i en fasttømmeret leg.

Vi holder fødselsdage, hvor fødselsdagsbarnet får lov at være konge/dronning for en dag. Vi har fortælle og eventyr kultur, hvor vi fortæller nationale så vel som internationale folkeeventyr.

Gennem vores årstidsfester forsøger vi, at tage udgangspunkt i det nære og det vi har omkring os, da det er nemmere for børnene at forholde sig til. De kan herved bedre udforske og være en del af de ting vi taler om og præsentere for dem, frem for at tale for meget om ting som slet ikke er en del af vores kultur i Danmark. Til vores årstidsfester gennemgår de forskellige stuer altid en større eller mindre forvandling, klæder i bestemte farver bliver hængt over rumdelere, blomster, grene, krystaller, fint porcelæn, duge og lystager etc. alt sammen for at give vores fest dag det helt rigtige æstetiske udtryk. Børnene kan også være blevet bedt om at møde op i f.eks. hvidt tøj eller andet så at det hele hænger sammen og går op i en højere enhed.

Vi har en PR-kultur, hvor vi gennem vores årlige julemarked forsøger at gøre os synlige og derudover har vi en facebookside, hvor vi også kommunikerer vores kultur.

I vores udeliv har vi kultur for at passe på naturen og naturens dyr. Vi har fokus på naturen og dens materialer, ligesom vores legetøj kun er lavet af natur og naturmaterialer.

Gennem den Antroposofisk pædagogiske tilgang til børnene har vi et forbillede og efterlignelsesværdig kultur som voksne og herunder har vi også en åben tilgang til at der er mere mellem himmel og jord. Sidst men ikke mindst har vi kultur for at barnet har første prioritering frem for alt andet.

Hvad angår fællesskaber er hver stue et fællesskab i sig selv og stuerne laver fra tid til anden arrangementer med hinanden således at fællesskaberne bliver blandet. Udover det er der, hvad man kan kalde for aldersopdelte fællesskaber, forstået på den måde at man skal være fyldt 4 år for at måtte grave med store skovle og spader. Man skal være fyldt 5 år for at måtte snitte med en dolk. Disse aldersopdelinger er naturligt med til at skabe nye former for fællesskaber. Da børnene får øje på hinanden på en anden måde når de, enten fra egen stue, eller på tværs af stuer, får øje på, at Peter også står med en spade ligesom jeg gør og jeg er 4 år. Eller må snitte med en dolk så må Signe jo være 5 år. Ud over det, er der i den sidste halvdel af børnehveåret en storebørns gruppe, hvor det er de kommende skolebørn der kommer på skovture og andet. Således er børnehaven opdelt i mange forskellige subfællesskaber under det daglige store fællesskab.

Medier er ikke noget vi bruger i vores institution, men vi har til gengæld mange andre materialer og redskaber vi kan bruge til at udtrykke os med, det være sig fra værktøj som, knive, save, hamre og sakse og til materialerne som kan være, silke, uld, træ, blomster, sten, krystaller papir, silkepapir mm. Generelt for brugen af redskaber og materialer vil det være af naturmaterialer.

Vi oplever, at børnene stadig lærer medie-etik fx hvis et barn tager et "billede" af et andet barn med en legetøjs-træ-telefon, så bliver det barn, der tages billede af ked af det og den voksne hjælper, og siger, at så må vi tage "billeder" enten af nogle børn der gerne vil have taget billeder eller af de små dyr eller blade.

I fællesskabet støttes børn i udsatte positioner med en ekstra opmærksomhed, da det ofte er her at det kan være svært. Det tilstræbes, at det pædagogiske personale, får det udsatte barn med i fællesskabet, men på en måde, hvor det stadig er på barnets individuelle niveau og man tilsigter udvikling efter barnets nærmeste udviklingszone.

Evalueringsskema

For at sikre alle børns trivsel samt udvikling af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi igennem året systematisk dokumentere og evaluere på denne måde:

Vores læringsmiljøer er bygget om hele dagen, derved oplever vi, alt hvad vi gør sammen med børnene, som læringsmiljøer og arbejder derved professionelt i alt, hvad vi foretager os. Det kan både være et barn der skal hjælpes henimod sin nærmeste udviklingszone, et rum i Eventyrhuset der trænger til en forandring, det kan være æstetik, uro, børnegrupper og meget andet. Vi dykker ned, i det, som vi vil blive klogere på, sætte mål for, evaluere på og sætte ny retning.

Vi benytter os af hverdagevalueringer. Det er dem vi ikke nødvendigvis skriver ned, men dem vi anvender i hverdagen, hvor vi drøfter en situation eller andet med en kollega. Det er også der, hvor pædagogen har sin egen refleksion og evaluere børn, situationer, læringsmiljøer for sig selv. Det er ofte ud fra disse hverdagevalueringer, at der vurderes, om der skal mere til. Dette vil i så fald føre til en skriftlig evaluering.

Vi har et evalueringsskema til vores skriftlige læringsmiljøer, her skriver personalet, hvordan de opbygger et læringsmiljø, hvordan der laves indsats, hvem der er ansvarlig, hvornår og hvordan der evalueres, dokumenteres og sættes ny retning.

Vi er altid opmærksomme på vores evalueringsskema. Derfor er evaluering altid et fast punkt på vores personalemøder og stuerne er hver især ansvarlige for, at bidrage med skriftlige

evaluerede læringsmiljøer. Disse bliver også benyttet i samarbejde med PPR, hvor der sættes mål for et enkelt barns læringsmiljø.

Herudover har vi et skema til opbygning af vores forældresamtaler der tager udgangspunkt i læreplanstemaerne. På denne måde sikrer vi, at hvert barn systematisk bliver gennemgået minimum 1 gang i sin vuggestuetid og en gang i sin børnehavetid.

På hvert personalemøde evalueres vores rutiner og årstidsfester, så vi hele tiden fastholder os selv i, at gøre det endnu bedre næste gang og evt. sætte en ny retning.

DOKUMENTATION

Vi benytter Alia som er vores forældre-intranet, her sender vi billeder og små hverdagsfortællinger ud. Vi sender både fortællinger ud som beskriver vores læringsmiljø, og vi beskriver, hvorfor at vi gør, som vi gør. Derudover ved vi også, hvor meget billeder betyder for forældrenes inddragelse i vores hverdag.

Hvert kvartal udkommer vi med vores nyhedsbrev, EventyrNyt. Her beskrives vores fester, arrangementer med tekst og billeder, nyt fra ledelse, nyt fra stuerne, nyt fra den studerende og meget andet.